

Inovačný fond

Velký potenciál, no pomalý pokrok a malý vplyv
na znižovanie emisií

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Obsah

Body

01 – 15 | **Hlavné odkazy**

01 – 06 | **Prečo je táto oblasť dôležitá**

07 – 15 | **Čo sme zistili a čo odporúčame**

16 – 66 | **Bližší pohľad na naše pripomienky**

16 – 36 | Inovačný fond pokrýva osobitné potreby financovania a nové priority EÚ, ale objem dostupných zdrojov v ňom je neistý

16 – 20 | Inovačný fond sa zameriava na osobitné potreby financovania, no jeho ciele sa čiastočne prekrývajú s cieľmi iných zdrojov financovania

21 – 24 | Financovanie je podmienené výsledkami, pričom vyplatenie sa očakáva pri finančnom uzavretí

25 – 29 | Komisia riadila zdroje Inovačného fondu bez štruktúrovanej analýzy

30 – 36 | Neistota vedie k hromadeniu finančných zdrojov

37 – 52 | Projekty meškajú a jeden z piatich projektov zlyháva

38 – 40 | Každý piaty projekt, na ktorý bolo poskytnuté financovanie, bol zrušený – a to len doteraz

41 – 44 | Predĺžené lehoty a oneskorenia sú pri realizácii projektov bežné

45 – 47 | Výberové postupy boli spravidla dobre načasované a zdokumentované

48 – 52 | Pokročilosť projektov bola hodnotená pozitívne, ale projekty meškajú a rušia sa

53 – 66 | Prvé ukazovatele zníženia emisií skleníkových plynov vykazujú slabé výsledky

56 – 60 | V rámci projektov sa vyprodukovali plánované technológie, no dosiahlo sa menšie zníženie emisií skleníkových plynov

61 – 64 | Potenciál na zamedzenie emisiám skleníkových plynov môže byť nadhodnotený

65 – 66 | Prostredníctvom portfólia Inovačného fondu sa dosahuje menej výsledkov, ako sa čakalo

Prílohy

Príloha I – O tomto audite

Príloha II – Finančný prehľad Inovačného fondu (30. júna 2025)

Príloha III – Prehľad stavu projektov, podpory z Inovačného fondu a rokov výziev na predkladanie návrhov

Príloha IV – Vývoj váhového koeficientu kritérií na vyhodnotenie ponúk

Príloha V – Posúdenie kritéria pokročilosti vo výzve na predkladanie návrhov z roku 2020

Príloha VI – Posúdenie projektov kontrolovaných na mieste

Skratky

Glosár

Odpovede Komisie

Harmonogram

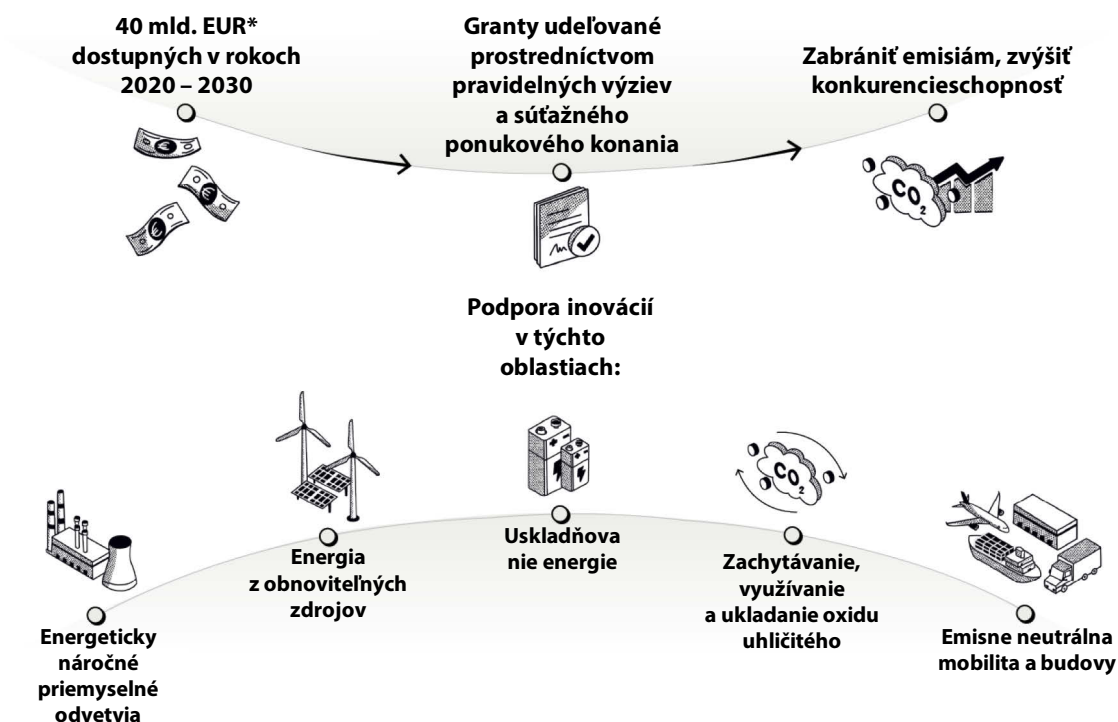
Audítorský tím

Hlavné odkazy

Prečo je táto oblasť dôležitá

- 01** **System EÚ na obchodovanie s emisiami (ETS)** – trhový mechanizmus na reguláciu emisných práv – je základom politiky EÚ v oblasti klímy a jej kľúčovým nástrojom na nákladovo efektívne znižovanie emisií skleníkových plynov. Inovačný fond dopĺňa ETS podporou cielených investícií do inovačných technológií s potenciálom výrazne znížiť emisie skleníkových plynov vrátane nízkouhlíkových a bezuhlíkových metód a procesov. Takéto technológie majú potenciál významne prispieť k dekarbonizácii kľúčových odvetví hospodárstva EÚ.
- 02** Inovačný fond sa financuje z predaja kvót ETS. Komisia očakáva, že predajom 530 miliónov kvót v rámci ETS sa v období 2020 až 2030 získa približne 40 mld. EUR (*ilustrácia 1*).

Ilustrácia 1 | Inovačný fond

*pri cene uhlíka 75 EUR/tonu

Zdroj: EDA na základe informácií z webového sídla [GR CLIMA](#).

- 03** Podpora inovácií, výskumu a investícií do kritických technológií a strategických odvetví by sa mohla výrazne zvýšiť v [navrhnutom viacročnom finančnom rámci \(VFR\) na obdobie 2028 – 2034](#). Odráža sa to v [návrhu Komisie týkajúcom sa zriadenia významného nového Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť \(ECF\) vo výške 451 mld. EUR](#), ktorý doplní Inovačný fond. Predpokladá sa, že prostredníctvom ECF sa financovanie EÚ určené na konkurencieschopnosť a výskum v porovnaní s obdobím 2021 – 2027 viac ako zdvojnásobí.
- 04** Za celkové vykonávanie Inovačného fondu zodpovedá Generálne riaditeľstvo Komisie pre oblasť klímy (GR CLIMA). Európska výkonná agentúra pre klímu, infraštruktúru a životné prostredie (CINEA) je zodpovedná za riadenie dohôd o grante a organizovanie výziev na predkladanie návrhov. Európska investičná banka (EIB) zodpovedá za predaj kvót ETS a správu aktív Inovačného fondu.

- 05** Tento audit sme vykonali, pretože Inovačný fond je dôležitý z hľadiska snáh EÚ o dekarbonizáciu, ako aj pre konkurencieschopnosť EÚ v oblasti čistých technológií a jej úsilie o rozšírenie ich rozvoja. Považujeme za potrebné posúdiť, či významná suma finančných prostriedkov pridelených do Inovačného fondu priniesla relevantné výsledky. Očakávame, že náš audit prispeje k posúdeniu Inovačného fondu a že v rámci neho identifikujeme oblasti, v ktorých je potrebné zlepšenie. V čase, keď sa navrhuje ECF, môžu ponaučenia z hodnotenia Inovačného fondu poskytnúť relevantné vstupné informácie pre fondy navrhnuté v novom viacročnom finančnom rámci, a tým formovať riadenie, prístup k vykonávaniu a celkovú účinnosť ECF.
- 06** Cieľom auditu bolo posúdiť, či Inovačný fond pomáha rozširovať inovačné demonštračné projekty, ktoré účinne prispievajú k plneniu cieľov EÚ v oblasti dekarbonizácie. Posudzovali sme najmä to, či sa v rámci koncepcie fondu primerane riešili potreby financovania a zabezpečila dostupnosť zdrojov, či boli projekty vyberané, posudzované a realizované účinne a či fond účinne prispieva k plneniu cieľov EÚ v oblasti dekarbonizácie. Náš audit sa týkal obdobia od roku 2020 do júna 2025. Audítorské dôkazy sme získali od Komisie, agentúry CINEA a EIB. Uskutočnili sme rozhovory s projektovými žiadateľmi a prijímateľmi grantov a skontrolovali sme sedem projektov – v Dánsku, Nemecku, Španielsku (2), vo Francúzsku (2) a v Taliansku. Ďalšie súvislosti a podrobné informácie o rozsahu a metodike auditu sú uvedené v [prílohe I](#).

Čo sme zistili a čo odporúčame

- 07** Zistili sme, že z Inovačného fondu sa podporujú rozsiahle inovačné technológie. Nezabezpečuje však očakávanú mieru zníženia emisií skleníkových plynov.
- 08** Inovačný fond sa zameriava na demonštračné činnosti pred komerčným zavedením v odvetviach, na ktoré sa vzťahuje smernica o ETS, najmä v prípade rozsiahlych projektov, pre ktoré v čase jeho navrhovania nebolo veľa alternatívnych zdrojov financovania. Inovačný fond bol navrhnutý ako **doplňok k iným zdrojom financovania**. Ciele plánu REPowerEU sa čiastočne prekrývajú s cieľmi Inovačného fondu, čo znižuje komplementárnosť a jasnosť dostupných zdrojov financovania. Pozri body [16](#) až [20](#).
- 09** Granty sa z Inovačného fondu vyplácajú po dosiahnutí čiastkových cieľov. Tieto čiastkové ciele musia zahŕňať finančné uzavretie (moment, keď prijímatelia dokončia plánovanie projektu a začnú s výstavbou) a uvedenie projektu do prevádzky, ako aj overenie skutočného zníženia emisií skleníkových plynov, ktoré sa dosiahlo v rámci projektu. **Financovanie je teda podmienené dosiahnutím výsledkov** a Komisia má len malý manévrovací priestor v tom, ako spravuje financovanie a vyplácanie v rámci fondu. Pozri body [21](#) až [24](#).

- 10** Komisia prispôsobuje výzvy na predkladanie návrhov (a ich rozpočty) **novým politickým prioritám** bez štruktúrovanej analýzy, ktorá by zahŕňala aj potenciál technológií na zníženie emisií skleníkových plynov a ich príspevok k plneniu priemyselných a strategických cieľov EÚ. Našli sme príklady nesúlady medzi stanovenými prioritami a reakciou priemyslu. Pozri body **25** až **29**.

Odporúčanie 1

Vypracovať štruktúrovanú analýzu na usmerňovanie pridelovania zdrojov z Inovačného fondu

Komisia by mala zabezpečiť, aby boli rozhodnutia o pridelovaní zdrojov na jednotlivé spôsoby dekarbonizácie a nové politické priority založené na štruktúrovanej analýze technologického prostredia zameranej na budúci vývoj. V tejto analýze by sa mal zohľadniť vývoj vyspelých aj prelomových inovačných technológií.

Cieľový dátum vykonania: 2027

- 11** Zdroje financovania v Inovačnom fonde sú zo svojej podstaty nestále, pretože sú prepojené s aukčným systémom ETS. Neexistuje mechanizmus, ktorý by zabezpečoval minimálnu úroveň finančných zdrojov pre Inovačný fond, čo vedie k neistote, pokiaľ ide o výšku zdrojov, ktoré budú napokon k dispozícii pre výzvy na predkladanie návrhov. To spolu s dlhým trvaním projektov viedlo k **dlhodobému hromadeniu značného množstva aktív**. Hoci zmeny zavedené v roku 2023 znížili potrebu takejto akumulácie, do konca júna 2025 sa v rámci Inovačného fondu nahromadilo približne 12,3 mld. EUR, ktoré boli k dispozícii na projekty. Skutočné platby na projekty predstavovali 331,8 mil. EUR (2,7 % celkovej sumy a menej ako 1 % očakávaného rozpočtu fondu). Pozri body **30** až **36**.

Odporúčanie 2

Preskúmať dodatočné opatrenia, ktoré prispejú k rýchlejšiemu poskytnutiu finančných prostriedkov

Vzhľadom na dlhodobý charakter projektov financovaných z Inovačného fondu by Komisia mala zvážiť dodatočné opatrenia, ktorými sa zlepší rozpočtové plánovanie výziev na predkladanie návrhov, s cieľom poskytnúť finančné prostriedky skôr. To by malo prispieť k rýchlejšiemu dosiahnutiu výsledkov a znížiť hromadenie aktív. Tieto opatrenia by mali byť použiteľné v období po roku 2030, mali by vychádzať z dôkladnej analýzy rizika expozície fondu voči vývoju trhu s uhlíkom a mali by byť založené na primeraných očakávaniach v súvislosti s ukončovaním projektov.

Cieľový dátum vykonania: 2030

- 12** Komisia uplatňuje kritériá výberu požadované v **nariadení** a postupy sú spravidla dobre načasované a zdokumentované. Komisia vybrala tieto projekty na základe pozitívneho posúdenia pokročilosti projektov vykonaného nezávislými expertmi vo fáze výberu, no **značný počet projektov čelí oneskoreniam a jeden z piatich projektov zlyhá pred uvedením do prevádzky**. Komisia má malý priestor na flexibilný výklad požiadaviek na finančné uzavretie na základe vlastného posúdenia zložitosti alebo veľkosti financovaných projektov. Pozri body **37** až **52**.
- 13** Projekty, ktoré sme kontrolovali, úspešne podporili vývoj inovačných technológií. **Všetky okrem jedného však dosiahli menšie zníženie emisií skleníkových plynov, než sa očakávalo**. V prípade projektov v prevádzke sa časť finančnej podpory založená na znížení emisií skleníkových plynov stanovuje a vypláca po overení výsledkov, ktoré sa spravidla vykonáva počas prvých troch alebo piatich rokov realizácie projektu (monitorovacie obdobie). Obdobie, za ktoré sa overuje skutočné zníženie emisií skleníkových plynov, je krátke v porovnaní s celkovým desaťročným referenčným obdobím používaným na posúdenie potenciálu zamedzenia emisiám, ktoré sa vykonáva pri výbere projektov. Pozri body **53** až **60**.
- 14** **Rozhodujúcim faktorom pri výbere projektov, ktoré sa majú financovať z Inovačného fondu, je potenciálne zníženie emisií skleníkových plynov** – používa sa na posúdenie dvoch z piatich kritérií na vyhodnotenie návrhov. Metodika výpočtu zníženia emisií skleníkových plynov sa postupom času menila v dôsledku obmedzení, ktoré identifikovala Komisia. Tento výpočet je čisto teoretický a môže viesť k príliš optimistickým očakávaniam, čo môže ovplyvniť výber projektov. Pozri body **61** až **64**.

Odporúčanie 3

Zlepšiť posudzovanie projektov a riešiť oneskorenia a rušenia

Komisia by mala:

- a) zlepšiť metódy hodnotenia projektov s cieľom umožniť presnejšie posúdenie potenciálneho zníženia emisií skleníkových plynov, ako aj finančnej a technologickej pokročilosti projektov;
- b) zvážiť potrebu väčšej flexibility, pokiaľ ide o požiadavky a načasovanie finančného uzavretia a obdobia, za ktoré sa overuje zníženie emisií skleníkových plynov.

Cieľový dátum vykonania: 2028

15 Inovačný fond ani zďaleka neprispieva k znižovaniu emisií skleníkových plynov v takej miere, ako Komisia celkovo odhadovala. Očakávalo sa, že do decembra 2024 sa v rámci projektov v portfóliu Inovačného fondu dosiahne zníženie emisií zodpovedajúce 0,59 milióna ton CO₂. V tejto lehote sa však vďaka fondu dosiahlo len 5 % očakávaného objemu zníženia emisií. Celkovo sa **prostredníctvom Inovačného fondu dosahuje menej výsledkov, ako sa čakalo**. Pozri body [65](#) a [66](#).

Bližší pohľad na naše pripomienky

Inovačný fond pokrýva osobitné potreby financovania a nové priority EÚ, ale objem dostupných zdrojov v ňom je neistý

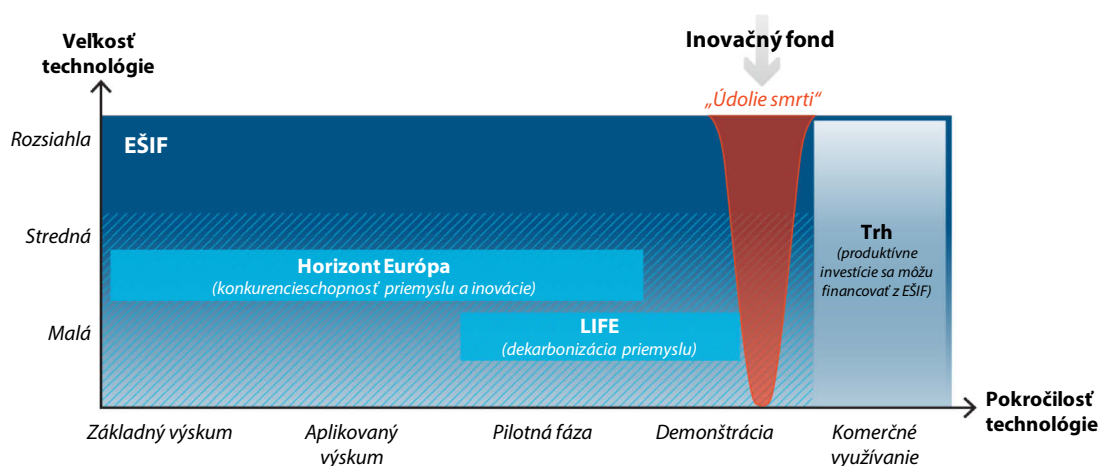
Inovačný fond sa zameriava na osobitné potreby financovania, no jeho ciele sa čiastočne prekrývajú s cieľmi iných zdrojov financovania

- 16** Inovačný fond bol vytvorený pre potreby financovania projektov zameraných na vývoj inovačných technológií, ktoré ešte nie sú komerčne životaschopné bez podpory. Fond je jedným z viacerých nástrojov EÚ zameraných na podporu takýchto projektov. Na zaistenie účinného využívania finančných prostriedkov EÚ by sa Komisia mala usilovať o synergie medzi týmito nástrojmi. Nástroje financovania EÚ by sa mali navzájom dopĺňať v tom, na ktoré demonštračné projekty v oblasti energie s nízkymi emisiami budú zamerané¹, a malo by sa zabrániť ich prekrývaniu.
- 17** Skontrolovali sme, či bol Inovačný fond úspešne zameraný na fázu cyklu vývoja technológií, v ktorej je na demonštračné projekty k dispozícii málo zdrojov financovania – tzv. údolie smrti (*ilustrácia 2*). Analyzovali sme aj to, či sa prostredníctvom Inovačného fondu zabezpečila kontinuita predchádzajúcich výskumných alebo demonštračných projektov financovaných z fondov EÚ alebo členských štátov.

---

¹ Článok 10a ods. 8, dvanásť a trinásť pododsek [smernice o ETS](#) a [osobitná správa 24/2018](#), odporúčania 1 a 4.

Ilustrácia 2 | Úloha Inovačného fondu v cykle vývoja technológií

Poznámka: „Údolie smrti“ je kritická fáza cyklu vývoja, keď je často problém získať finančné prostriedky na uskutočnenie rozsiahlej demonštrácie nových technológií.

Zdroj: EDA na základe rôznych dokumentov Európskej komisie.

- 18** Zistili sme, že Inovačný fond má potenciál doplniť existujúce nástroje financovania výskumu EÚ, napríklad programy Horizont Európa a LIFE, ako vyplýva aj z *ilustrácie 2*. Význam Inovačného fondu sa v prostredí financovania EÚ všeobecne uznáva. Jeho cieľ zamerať sa na rozsiahle inovačné demonštračné projekty, pre ktoré nie je k dispozícii ľahko dostupné financovanie, je všeobecne jasný a *spoločnosti a priemyselné združenia uznávajú, že na úrovni EÚ ani na úrovni členských štátov neexistuje ekvivalent*. V prípade troch zo siedmich projektov, ktoré sme kontrolovali, Inovačný fond zabezpečil kontinuitu financovania pre predchádzajúce výskumné a demonštračné projekty financované členskými štátmi alebo EÚ, čím sa preukázali synergie s inými nástrojmi financovania (pozri príklad v *rámčeku 1*).

Rámček 1

Príklad projektu, pri ktorom sa preukázali synergie s inými nástrojmi financovania

Hlavným cieľom [projektu TOPSOEC](#) bolo vybudovať prvú továreň na priemyselnú výrobu modulov elektrolytických článkov s pevnými oxidmi (SOEC) na svete. V čase našej návštevy sa mala prevádzka továrne práve začať.

Projekt je rozšírenou verziou existujúceho pilotného výrobného zariadenia na moduly palivových článkov s pevnými oxidmi (SOFC – neskôr zmenené na výrobu SOEC) prvej generácie. Toto zariadenie sa čiastočne financovalo z finančných prostriedkov EÚ v rámci programu LIFE ([projekt DEMO SOFC](#)).

Projekt TOPSOEC ilustruje pozíciu Inovačného fondu v priestore financovania EÚ, keďže zabezpečuje kontinuitu predchádzajúcich výskumných a demonštračných projektov financovaných z prostriedkov EÚ vo výrazne väčšom rozsahu.

- 19** Prostredie financovania EÚ sa od návrhu Inovačného fondu výrazne zmenilo. EÚ reagovala na pandémiu ochorenia COVID-19 v roku 2020 prijatím rôznych stimulačných opatrení, predovšetkým Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Po invázii Ruska na Ukrajinu v roku 2022 EÚ spustila [plán REPowerEU](#) a čiastočne ho financovala v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Cieľom plánu REPowerEU je dosiahnuť úspory energie, diverzifikovať dodávky energie a vyrábať čistú energiu, ako sa uvádza v plánoch obnovy a odolnosti členských štátov, a tým znížiť a v konečnom dôsledku odstrániť závislosť EÚ od fosílnych palív.
- 20** **Ciele plánu REPowerEU sa čiastočne prekrývajú s cieľmi Inovačného fondu.** Vytvára to riziko konkurencie medzi jednotlivými zdrojmi financovania, ak členské štáty zahrnú do svojich plánov obnovy a odolnosti opatrenia zamerané na plnenie cieľov plánu REPowerEU, na ktoré by sa mohol využiť aj Inovačný fond. Našli sme jeden prípad, keď sa prijímateľ rozhodol nahradiť schválenú podporu z Inovačného fondu podporou z národného programu, ktorý sa financoval z plánu obnovy a odolnosti tohto členského štátu, pretože národný program považoval za atraktívnejší (z dôvodu vyšších mier financovania) a pohodlnejší (finančné prostriedky sa vyplácajú skôr) ako Inovačný fond (pozri príklad v [rámčeku 2](#)).

Rámček 2

Príklad projektu, v ktorom bola podpora z Inovačného fondu nahradená inou podporou

Na základe pilotného súťažného ponukového konania, ktoré Komisia začala v roku 2023, bol udelený grant z Inovačného fondu vo výške 230 mil. EUR na výrobu 480 000 ton vodíka z obnoviteľných zdrojov v rokoch 2029 až 2039.

V apríli 2025 prijímateľ požiadal o zrušenie grantu. Okrem iných dôvodov uviedol, že špecifikácie dohody o grante boli nepružné (uviedenie elektrolyzéra s kapacitou 500 megawattov do prevádzky v septembri 2029) a že bolo k dispozícii iné financovanie s flexibilnejšími podmienkami. Na projekt bola poskytnutá suma 245 mil. EUR v rámci štátneho plánu obnovy, transformácie a odolnosti, ktorý bol financovaný v rámci plánu REPowerEU.

Financovanie je podmienené výsledkami, pričom vyplatenie sa očakáva pri finančnom uzavretí

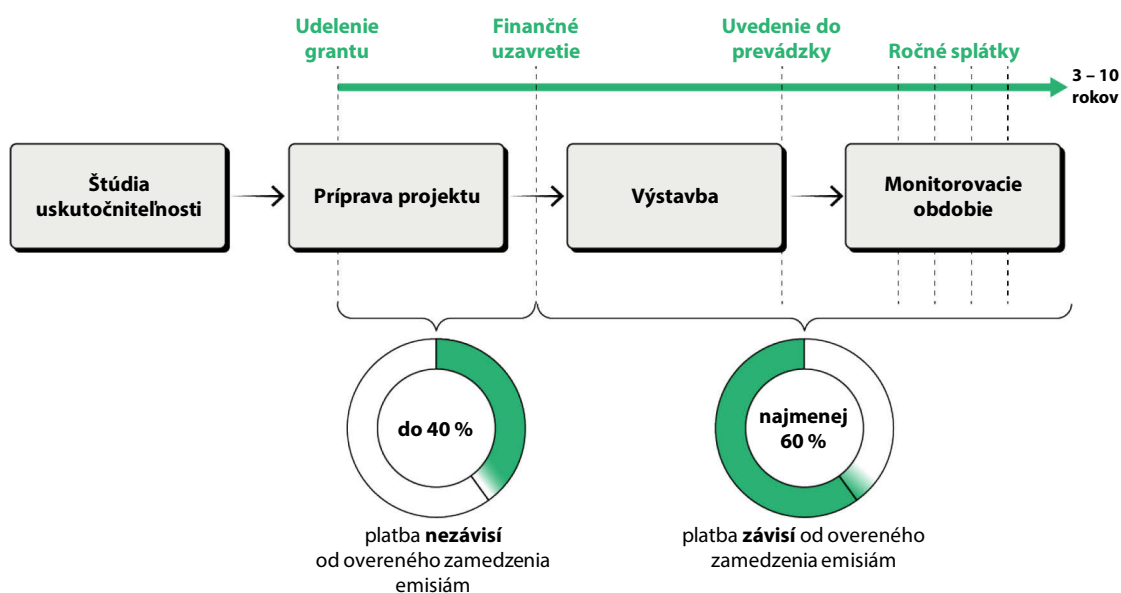
- 21** Model financovania a vyplácania, ktorý sa používa v rámci Inovačného fondu, by mal byť primeraný, aby sa mohla poskytnúť podpora pre značne veľké inovačné demonštračné projekty, s ktorými sa spája určitá miera rizika². Analyzovali sme právny rámec vymedzujúci model financovania a vyplácania používaný pri Inovačnom fonde. Kontrolovali sme aj to, či sa v Inovačnom fonde zohľadnili odporúčania, ktoré sme uviedli v [osobitnej správe 24/2018](#) o zachytávaní oxidu uhličitého, ktorá bola zameraná na predchodcu Inovačného fondu v rokoch 2012 – 2020 – program rezervy pre nových účastníkov (NER300).
- 22** Zistili sme, že pri Inovačnom fonde sa nadviazalo na skúsenosti z programu NER300, v ktorom sa uplatňoval model platieb po dodaní výsledkov, podľa ktorého sa financovanie poskytlo až po tom, ako boli projekty uvedené do prevádzky. V tom čase sme dospeli k záveru, že prístup k financovaniu používaný v programe NER300 úplne nespĺňal potreby demonštračných projektov, pokiaľ ide o zníženie rizík a financovanie³.

² Článok 10a ods. 8, dvanásť pododsek [smernice o ETS](#) a [osobitná správa 24/2018](#), odporúčania 1 a 4.

³ [Osobitná správa 24/2018](#), bod 65.

23 V smernici o ETS sa stanovuje výška podpory a základný model financovania a vyplácania, ktorý sa má používať v rámci Inovačného fondu. V nariadení o Inovačnom fonde sa stanovuje, že **granty sa majú vyplácať po dosiahnutí čiastkových cieľov** (finančné uzavretie, začiatok prevádzky) a **overení skutočného zamedzenia emisiám skleníkových plynov (ilustrácia 3)**. Komisia nemá veľký manévrovací priestor v tom, ako tento model uplatňuje. Konkrétne nemôže odložiť finančné uzavretie na obdobie po uplynutí štvorročnej lehoty stanovenej v právnych predpisoch, a to ani v prípade, keď to považuje za opodstatnené vzhľadom na stupeň inovácie príslušnej technológie. Aj to bol dôvod, ktorý prispel k zrušeniu určitého počtu projektov pred ich ukončením (bod 52).

Ilustrácia 3 | Model financovania a vyplácania prostriedkov v rámci Inovačného fondu

Zdroj: EDA na základe [webového sídla GR CLIMA](#).

24 Inovačný fond je takisto ako program NER300 **zameraný na dosiahnuté výsledky**. Na rozdiel od programu NER300 však umožňuje vyplatenie časti grantu vtedy, keď prijímatelia dokončia plánovanie projektu, t. j. pri finančnom uzavretí. Inovačný fond má okrem toho vyššiu mieru financovania na úrovni 60 % v porovnaní s 50 % v prípade programu NER300. Počas rozhovorov s projektovými žiadateľmi a prijímateľmi sa potvrdilo, že vďaka zmenenému prístupu k financovaniu a zvýšenej miere financovania sa Inovačný fond stal pre predkladateľov projektov atraktívnejším.

Komisia riadila zdroje Inovačného fondu bez štruktúrovanej analýzy

- 25** Komisia očakáva, že zdroje Inovačného fondu dosiahnu približne 40 mld. EUR (bod **02**). V záujme primeraného rozdelenia zdrojov Inovačného fondu na projekty, ktoré prispievajú k plneniu jeho cieľov, ako sú vymedzené v smernici o ETS, by Komisia mala mať zavedenú jednotnú celkovú stratégiu. Štruktúrovaná analýza, vypracovaná v úzkej spolupráci so zainteresovanými stranami (napríklad so zástupcami priemyselných odvetví, s poskytovateľmi čistých technológií, finančnými inštitúciami, výskumnými organizáciami), by sa mala dôsledne uplatňovať pri koncipovaní a realizácii výziev na predkladanie návrhov a súťažných ponúk. Preskúmali sme všeobecnú dokumentáciu týkajúcu sa koncipovania a realizácie výziev na predkladanie návrhov a súťažných ponukových konaní organizovaných v rámci Inovačného fondu vrátane pridelovania finančných prostriedkov z Inovačného fondu konkrétnym technologickým oblastiam a odvetviam.
- 26** V smernici o ETS a nariadení o Inovačnom fonde sa vymedzujú technologické odvetvia (energeticky náročné priemyselné odvetvia, energie z obnoviteľných zdrojov, uskladňovanie energie, zachytávanie, využívanie a ukladanie oxidu uhličitého, emisne neutrálna mobilita a budovy) oprávnené na získanie podpory z Inovačného fondu. V rámci týchto odvetví má Komisia právomoc prideliť dostupné zdroje Inovačného fondu na konkrétne technologické oblasti alebo témy.
- 27** Našli sme konkrétne príklady nesúlady medzi stanovenými prioritami a reakciou priemyslu. Do roku 2022 Komisia uplatňovala vo svojich výzvach na predkladanie návrhov odvetvovú neutralitu a rozpočet rozdeľovala len podľa veľkosti projektov (malé a rozsiahle projekty). Od spustenia plánu REPowerEU v tom istom roku však Komisia začala **koncipovať výzvy na predkladanie návrhov (a ich rozpočty) tak, aby sa v nich zohľadňovali nové politické priority**. Medzi konkrétne príklady tohto posunu patrí vymedzenie špecifických tém pre výzvy v súvislosti s Európskou vodíkovou bankou, aktom o emisne neutrálnom priemysle a priemyselnou politikou EÚ v oblasti batérií. Nenašli sme dôkazy o tom, že by Komisia prijala osobitnú stratégiu alebo vypracovala štruktúrovanú analýzu na podporu pridelovania zdrojov z Inovačného fondu na tieto nové priority. Zistili sme tiež, že reakcia priemyslu na výzvy týkajúce sa týchto politických priorít bola nízka (pozri príklady [v rámcu 3](#)).

Rámček 3

Príklady nesúladu medzi stanovenými prioritami a reakciou priemyslu

Európska vodíková banka bola vytvorená s cieľom pomôcť dosiahnuť cieľ plánu REPowerEU vyrobiť v EÚ do roku 2030 desať miliónov ton vodíka z obnoviteľných zdrojov. Z Inovačného fondu sa vyčlenili 2 mld. EUR na výzvy na predkladanie súťažných ponúk na výrobu vodíka z obnoviteľných zdrojov uverejnené v novembri 2023 a decembri 2024. Odozva na tieto výzvy klesla zo 132 návrhov v roku 2023 na 61 v roku 2024, čo odráža klesajúci záujem o podporu z Inovačného fondu v tomto odvetví.

V marci 2023 **Komisia navrhla** prijatie **aktu o emisne neutrálnom priemysle**, ktorého cieľom je dosiahnuť, aby strategické emisne neutrálne technológie a ich kľúčové komponenty tvorili do roku 2030 v EÚ 40 % výrobnú kapacitu. Výzvy Inovačného fondu na predkladanie návrhov v rokoch 2023 a 2024 zahŕňali osobitné témy týkajúce sa výroby čistých technológií s kombinovaným rozpočtom 2,1 mld. EUR vyčleneným na podporu projektov výroby inovačných komponentov čistých technológií na produkciu a spotrebu vodíka, energie z obnoviteľných zdrojov a uskladňovanie energie. Komisia dostala 94 návrhov a 85 z nich prijala. Len 36 z nich však dosiahlo minimálny počet bodov stanovený vo výzve. Komisia vybrala všetky tieto návrhy okrem piatich. Hoci Komisia pridělila celý dostupný rozpočet, súťažný charakter postupu bol oslabený.

Komisia napokon 6. decembra 2023 **oznámila**, že z Inovačného fondu sa v priebehu troch rokov poskytnú 3 mld. EUR na stimulovanie investícií do výrobnú kapacitu EÚ pre udržateľné batérie, ktoré sa považujú za nevyhnutné pre zelenú transformáciu. V súlade s tým sa prostredníctvom výzvy na predkladanie návrhov v roku 2024 vyčlenila 1 mld. EUR na výrobu batériových článkov pre elektrické vozidlá. V reakcii na výzvu bolo predložených len 14 návrhov. Komisia vybrala všetkých šesť projektov, ktoré dosiahli minimálne bodové hodnotenie stanovené vo výzve. V dôsledku toho sa nevyužilo 15 % rozpočtu. Do júna 2025 ešte nebola podpísaná ani jedna dohoda o grante.

- 28** Inovačný fond sa stal kľúčovým prvkom financovania pri vykonávaní rôznych politík EÚ a zároveň prostriedkom na testovanie nových politických intervencií. Výška pridelených finančných prostriedkov v rozpočte Inovačného fondu do veľkej miery závisí od nových politických priorít, o ktorých sa v danom momente diskutuje. Existuje preto riziko, že vykonávané opatrenia nebudú dostatočne relevantné, aby prispeli k plneniu cieľov fondu. Okrem toho pridelovanie rozpočtových prostriedkov z Inovačného fondu konkrétnym technologickým odvetviám je často kontroverzné, najmä z pohľadu konkrétnych priemyselných združení⁴ zastupujúcich záujmy svojich členov, ale aj z pohľadu akademickej obce⁵.
- 29** Komisia navrhla vytvorenie Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť (ECF) ako súčasť VFR na obdobie 2028 – 2034. Podľa navrhovaného [nariadenia o ECF](#) má Inovačný fond naďalej fungovať samostatne a Komisia zabezpečí koordináciu medzi Inovačným fondom a ECF (bod [08 prílohy I](#)). Oba nástroje sú pevnou súčasťou rámca priemyselnej politiky EÚ, ktorého prioritou je posilnenie vedúceho postavenia Európy v oblasti čistých a emisne neutrálnych technológií.

Neistota vedie k hromadeniu finančných zdrojov

- 30** Inovačný fond je financovaný z predaja kvót ETS na spoločnej aukčnej platforme ETS. Plánovanie predaja kvót ETS formou aukcie pridelených Inovačnému fondu tak, aby zabezpečili maximálne príjmy, je zodpovednosťou Komisie. Musí pritom náležite zohľadniť zásady otvorenosti, transparentnosti, harmonizácie, nediskriminácie, predvídateľnosti a nákladovej efektívnosti, ktoré sa vzťahujú na ETS⁶. Komisia je zodpovedná aj za odhad potrieb Inovačného fondu a, ak je to potrebné, za prednostné vyčlenenie jeho kvót s cieľom zabezpečiť, aby bolo k dispozícii primerané množstvo zdrojov⁷. Preskúmali sme dokumentáciu týkajúcu sa predaja kvót ETS vrátane dostupných odhadov a rozpočtových postupov, ako aj finančné účty a správy o vykonávaní fondu.

---

⁴ Spoločné vyhlásenia združení pre energiu z obnoviteľných zdrojov: [We need to redesign Innovation Fund calls to invest into Europe's energy system](#) (máj 2024) a [The Innovation Fund is not advancing European renewable energy technology](#) (máj 2022).

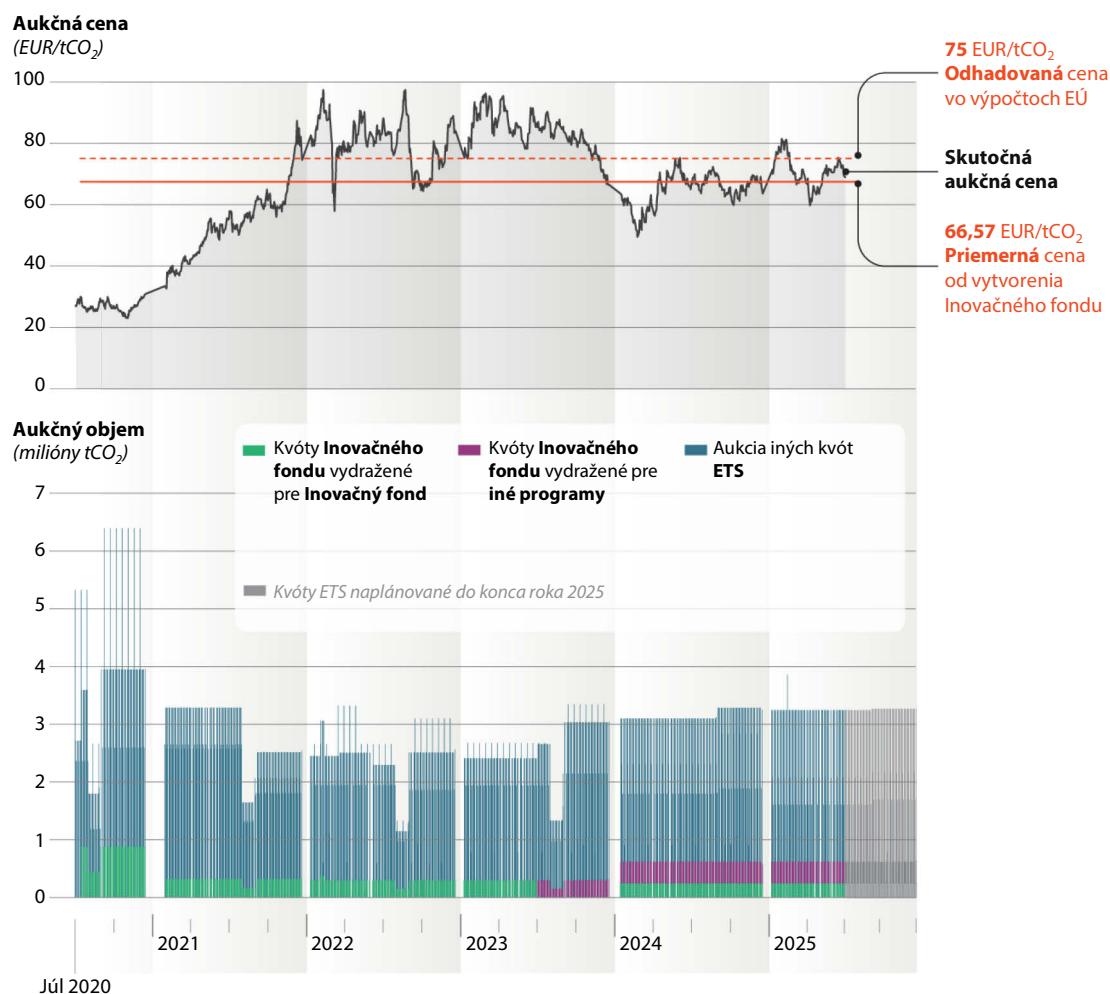
⁵ [EU Innovation Policy - How to Escape the Middle Technology Trap](#) – správa skupiny pre analýzu európskych politík.

⁶ Článok 10 ods. 4, prvý a druhý pododsek, a článok 10a ods. 8, štrnásty pododsek [smernice o ETS](#).

⁷ Tamže, článok 10a ods. 8, druhý pododsek.

- 31** V roku 2015 **Komisia odhadla**, že celková hodnota 400 miliónov kvót ETS pridelených Inovačnému fondu bude v jeho rozpočte v období 2020 – 2030 predstavovať 10 mld. EUR. Medzitým sa počet kvót pridelených Inovačnému fondu zvýšil. Podľa najaktuálnejšieho odhadu Komisie budú celkové finančné prostriedky v Inovačnom fonde dosahovať v období 2020 – 2030 približne 40 mld. EUR pochádzajúcich z predaja 530 miliónov kvót.
- 32** Peňažná hodnota kvót ETS patriacich Inovačnému fondu vydražená do 30. júna 2025 bola 18,7 mld. EUR, z čoho 6,7 mld. EUR bolo prevedených do Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, aby sa z nich financovali opatrenia plánu REPowerEU, a 12,0 mld. EUR zostalo k dispozícii pre Inovačný fond. **Táto suma už presiahla pôvodne predpokladanú hodnotu 10 mld. EUR** na celé obdobie 2020 – 2030.
- 33** Cena kvót ETS vykazuje počas vykonávania Inovačného fondu značnú volatilitu. Od júla 2020 do júna 2025 sa aukčná cena kvót ETS pohybovala v rozmedzí od 23,02 EUR do 97,51 EUR za tonu CO₂, pričom priemerná hodnota bola 66,32 EUR. Tento priemer je výrazne vyšší ako referenčné ceny oxidu uhličitého, ktoré Komisia použila pri svojich prvých odhadoch (25 EUR/tCO₂), ale nižší ako súčasná referenčná cena (75 EUR/tCO₂). Zistili sme, že prístup Komisie k plánovaniu aukcií ETS (**ilustrácia 4**) **zabezpečil stabilný tok príjmov**, ktorý bol narušený len presunom finančných prostriedkov do iných programov.

Ilustrácia 4 | Vývoj cien oxidu uhličitého a počet predaných kvót ETS

Zdroj: EDA na základe informácií uverejnených spoločnou aukčnou platformou ETS.

- 34** Keďže výška finančných zdrojov pre Inovačný fond závisí od výkonnosti trhu, je v podstate neistá. ETS nezahŕňa žiadny **mechanizmus zabezpečujúci minimálnu výšku finančných zdrojov pre Inovačný fond** (pozri príklad v **rámčeku 4**). Komisia musí preto potvrdiť objem zdrojov, ktoré budú k dispozícii, a to pred tým, ako stanoví sumy dostupné pre jednotlivé výzvy. Pre dlhodobý charakter jednotlivých projektov v portfóliu Inovačného fondu sa navyše rozvrh platieb môže predĺžiť na viac ako desať rokov. Tieto dva faktory vedú k nahromadeniu značného množstva aktív, ktoré sú držané po dlhú dobu, čo so sebou prináša riziko straty hodnoty.

- 35** Do roku 2023 Komisia nepovoľovala, aby rozpočet na výzvy presiahol sumu vybranú pri aukciách. Od roku 2023 Komisia plánuje rozdelenie zdrojov Inovačného fondu podľa očakávaných príjmov, pričom predpokladá, že spomedzi vybraných projektov bude následne zrušených 10 %. To umožnilo zvýšiť sumy zahrnuté do rozpočtu na výzvy na predkladanie návrhov na roky 2023 a 2024 (*príloha I, ilustrácia 2*), čím sa zvýšil počet projektov, ktoré by sa mohli financovať skôr v období vykonávania, a znížila sa potreba hromadenia aktív.
- 36** Do konca júna 2025 sa v Inovačnom fonde napriek tomu nahromadila suma 12,3 mld. EUR dostupná na projekty (11,6 mld. sa už prideleno na základe dohôd o grante a 0,7 mld. EUR zatiaľ nebolo pridelených), zatiaľ čo platby na projekty dosiahli 331,8 mil. EUR (2,7 % celkovej pridenej sumy a menej než 1 % predpokladaného rozpočtu fondu). V *prílohe II* sa uvádza finančný prehľad príjmov a výdavkov Inovačného fondu do 30. júna 2025.

Rámček 4

Príklad mechanizmu financovaného zo systému obchodovania s emisiami s ochranou príjmov

V smernici o ETS sa v súvislosti so Sociálno-klimatickým fondom stanovuje, že Komisia musí pokračovať v aukcii kvót nad rámec pôvodného prídely, až kým sa nedosiahne minimálna vopred stanovená úroveň⁸. Správcovia fondu majú preto vyššiu mieru istoty, pokiaľ ide o dostupnosť financovania, a preto sú menej závislí od volatility trhu ETS. Sociálno-klimatický fond má začať fungovať v roku 2026.

⁸ Tamže, článok 30d ods. 4.

Projekty meškajú a jeden z piatich projektov zlyháva

37 Inovačné projekty sú prirodzene rizikové. Riziká zahŕňajú životaschopnosť základných inžinierskych riešení, meniace sa trhové podmienky pre energiu, suroviny alebo technologické zariadenia a dostupnosť doplnkového súkromného alebo verejného financovania. Všetky tieto faktory môžu ovplyvniť konečnú ekonomickú životaschopnosť projektu, najmä po nedávnych ničivých udalostiach vo svete. Počas prvých fáz realizácie projektu predkladateľ potvrdzuje platnosť pôvodných predpokladov pred tým, ako sa prejde k realizácii výstavby projektového zariadenia. Všetky projekty sa považujú za projekty vo fáze plánovania, až kým nedôjde k finančnému uzavretiu, ktoré predstavuje začiatok realizačných prác na projekte.

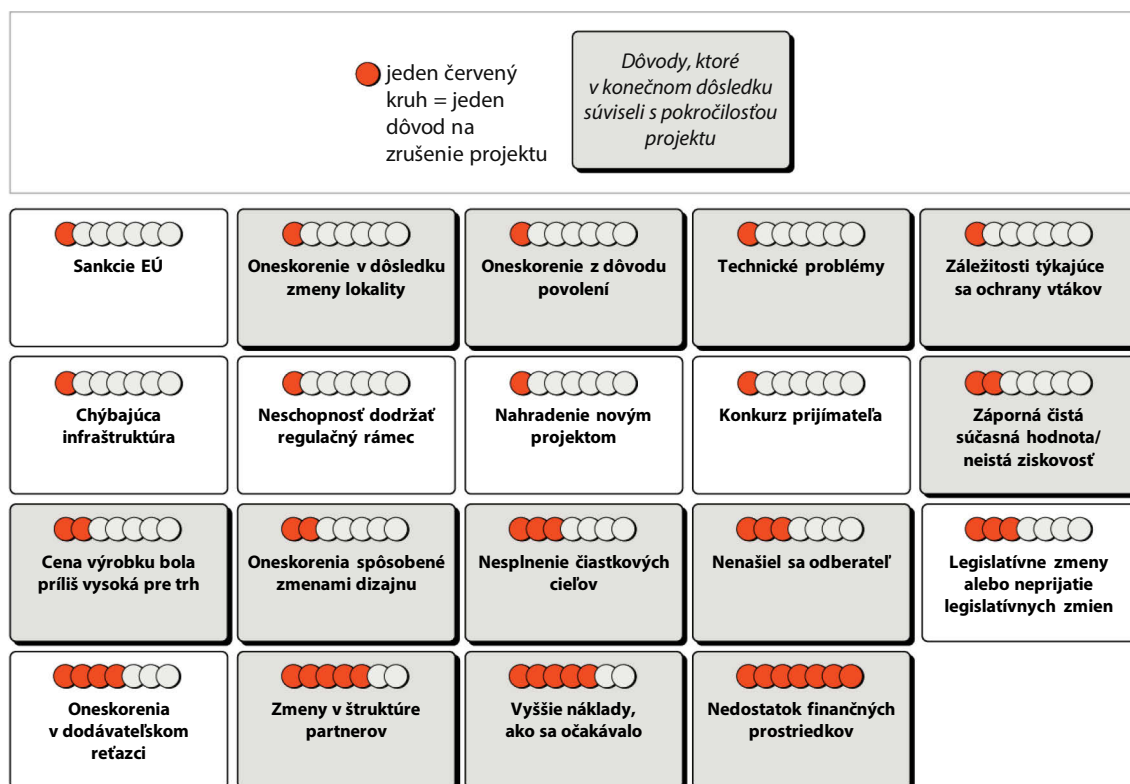
Každý piaty projekt, na ktorý bolo poskytnuté financovanie, bol zrušený – a to len doteraz

38 Zrušením sa myslí predčasné ukončenie projektu buď pred podpisom dohody o grante (stiahnutie projektu) alebo po ňom (ukončenie projektu). Podporu z Inovačného fondu na základe výziev na predkladanie návrhov získalo do 30. júna 2025 228 projektov. V súvislosti s 208 z nich boli podpísané dohody o grante. V 20 prípadoch boli projekty stiahnuté pred podpísaním dohody o grante. Z 208 projektov s podpísanou dohodou bolo 20 zrušených po podpise. Týchto 40 zrušených projektov predstavuje približne pätinu z celkového počtu projektov, ktoré boli pôvodne vybrané na získanie podpory. Rušenie projektov má dosah na schopnosť Inovačného fondu dosiahnuť svoj cieľ, ktorým je prispieť k zníženiu emisií skleníkových plynov (bod 65). Na základe dostupnej dokumentácie a dodatočných informácií získaných pri rozhovoroch s prijímateľmi v rámci projektov sme analyzovali dôvody, prečo boli projekty Inovačného fondu zrušené.

39 Na 20 projektov, ktoré **prijímatelia stiahli pred podpísaním dohody o grante**, bola z Inovačného fondu udelená podpora v hodnote 1,1 mld. EUR. Zistili sme, že stiahnutie projektov bolo najčastejšie (v 14 prípadoch z 20) výsledkom podstatných zmien v projekte, ku ktorým došlo od hodnotenia a ktoré často súviseli s trhovými podmienkami a ochotou účastníkov akceptovať súvisiace riziká. V jednom prípade účastník nesúhlasil s navrhovaným znížením financovania (čiastočne pre chyby vo výpočtoch účastníka). V inom prípade sa účastník nebol schopný zaviazat', že zaistí požadovaný predaj, a nesúhlasil s rozvrhom platieb, ktorý navrhla agentúra CINEA. V ďalšom prípade účastník odmietol prijať povinný záväzok dokončiť projekt. A napokon agentúra CINEA iniciovala dve stiahnutia projektov v reakcii na podstatné zmeny v ich rozsahu, ktoré mali vplyv na oprávnenosť alebo spravodlivosť postupu hodnotenia.

40 V prípade 20 projektov, ktoré boli **zrušené po podpísaní dohody o grante**, sa zrušenie zvyčajne uskutočnilo pred finančným uzavretím (to bol prípad 18 z 20 zrušených projektov). Finančné uzavretie sa v postupe realizácie projektu považuje za „bod, z ktorého už nie je cesta späť“. Zistili sme, že vo väčšine prípadov bolo zrušenie projektov dôsledkom situácií, keď sa zistilo, že projekty neboli natoľko pokročilé, ako sa usúdilo počas postupu hodnotenia (*ilustrácia 5*). To zahŕňalo prípady, keď nebolo možné zabezpečiť dodatočné financovanie pre projekt, keď sa náklady na projekt oproti pôvodným odhadom zmenili a keď kľúčoví partneri z projektu odišli, pričom v mnohých prípadoch sa tým stratil prístup k technológii, na ktorej bol projekt postavený. Ďalšie dôvody súviseli s vývojom trhu, a to tak na strane ponuky, ako aj na strane dopytu. V troch prípadoch projekt ukončila agentúra CINEA. V týchto prípadoch bolo dôvodom nedodržanie ustanovení dohody o grante prijímateľom, platobná neschopnosť a dôsledky uplatnenia sankcií EÚ (ruský vlastník). Okrem toho sme zistili, že predčasné ukončenie sa obzvlášť dotklo rozsiahlych projektov vybraných na základe výzvy z roku 2021 (*príloha III*).

Ilustrácia 5 | Najčastejšie dôvody zrušenia projektov Inovačného fondu po podpísaní dohody o grante

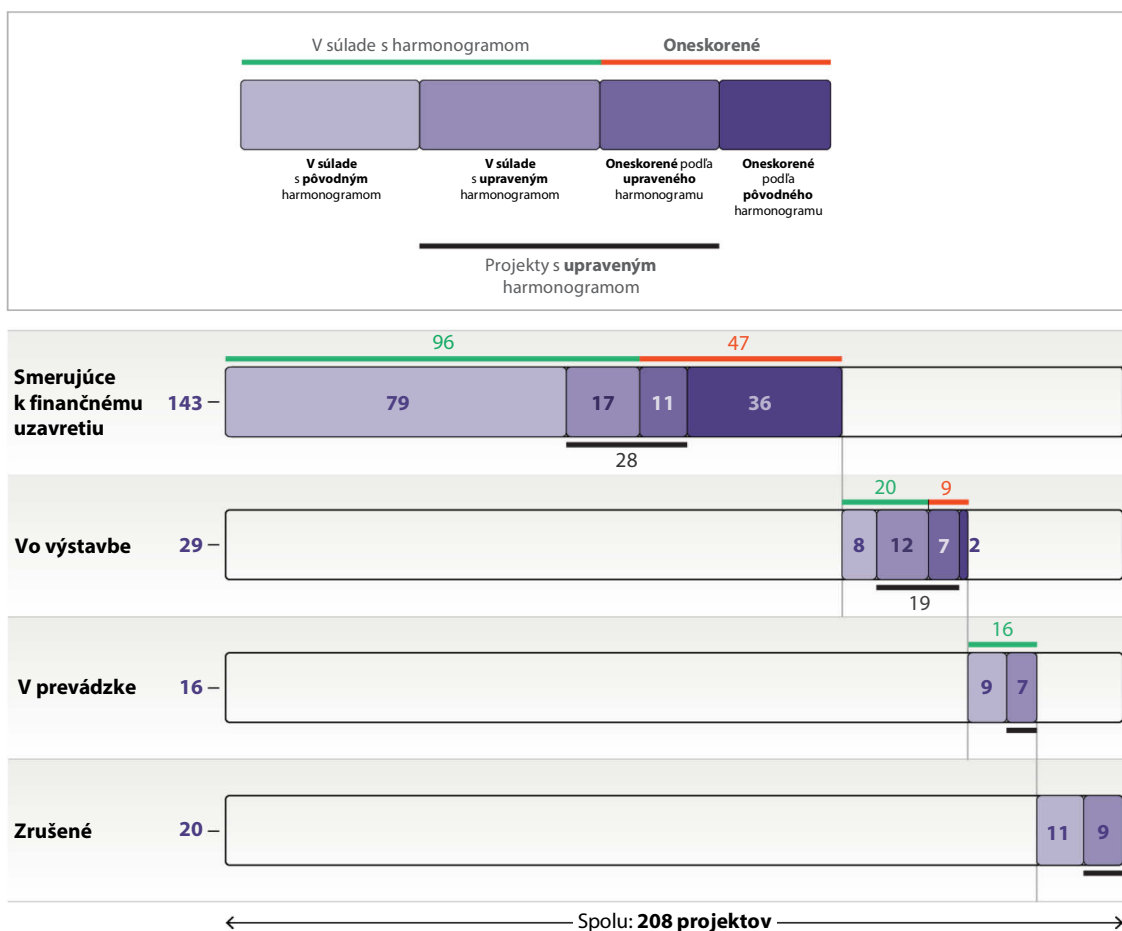

Zdroj: EDA na základe informácií získaných z IT systémov agentúry CINEA (pri jednotlivých projektoch sú možné viaceré dôvody).

Predĺžené lehoty a oneskorenia sú pri realizácii projektov bežné

- 41** Projekty Inovačného fondu sa musia vykonávať v súlade s harmonogramami uvedenými v dohode o grante, ktoré sa musia upraviť, ak si to vyžadujú okolnosti. Na *ilustrácii 6* sú uvedené podrobnosti o stave realizácie 208 projektov, v rámci ktorých bola podpísaná dohoda o grante. Zistili sme, že **zmeny konečného termínu finančného uzavretia sú bežné**. Pôvodný harmonogram bol formálne zmenený v 63 z 208 dohôd. Podľa revidovaných harmonogramov upravené prebiehajúce projekty vstúpia do prevádzky v priemere o 14,8 mesiaca neskôr, ako sa pôvodne plánovalo.

Ilustrácia 6 | Stav vykonávania portfólia Inovačného fondu k 30. júnu 2025

Zdroj: EDA na základe informácií agentúry CINEA.

- 42** Takisto sme zistili, že **oneskorenia realizácie projektov sú v porovnaní s dohodnutými lehotami časté**. Ako je znázornené na *ilustrácii 6*, zo 143 projektov, v ktorých sa činnosti realizovali pred finančným uzavretím, v 47 projektoch neboli dodržané formálne lehoty stanovené v dohode o grante. Podľa našich najnovších odhadov založených na údajoch z júna 2025 sa pri týchto 47 projektoch po finančnom uzavretí nahromadí priemerné oneskorenie o 14,5 mesiaca oproti dohodnutým lehotám. Pokiaľ ide o 29 projektov vo fáze výstavby, deväť projektov mešká v porovnaní s harmonogramami dohodnutými v dohode o grante. Predpokladáme, že pri týchto deviatich projektoch sa po uvedení do prevádzky nahromadí oneskorenie v priemere o 6,8 mesiaca oproti dohodnutým lehotám. Lehoty stanovené v dohodách o grante sa celkovo prekročili už pri 56 projektoch, ktoré stále prebiehajú.
- 43** Nahromadené oneskorenia a rušenie projektov viedli k **nízkej miere vyplácania**. Do druhého štvrtroka 2025 (t. j. päť rokov po začiatku fungovania Inovačného fondu) dosiahla celková suma platieb uhradených prijímateľom v rámci projektov výšku 331,8 mil. EUR, čo predstavuje 2,9 % celkových finančných prostriedkov, ktoré boli doteraz pridelené. To ilustruje stav realizácie projektov, pretože podľa pravidiel Inovačného fondu je vyplatenie grantu priamo naviazané na stav realizácie projektu. Ak by nedošlo k odchýlkam od harmonogramov stanovených v pôvodných dohodách o grante a všetky projekty by dosiahli finančné uzavretie, ako sa pôvodne predpokladalo, podľa modelu financovania a vyplácania (*ilustrácia 3*) by platby na projekty Inovačného fondu dosiahli 2,1 mld. EUR.
- 44** Keďže Inovačný fond je stále v pomerne skorej fáze vykonávania, čo dokazuje aj značný počet projektov, ktoré sa k finančnému uzavretiu ešte len blížia, ako aj nízky objem skutočne vyplatenej podpory z Inovačného fondu, **možno očakávať, že meškajúcich alebo zrušených bude viac projektov**. K 30. júnu 2025 prebiehal proces rušenia dvoch ďalších projektov. Riziko zrušenia okrem toho hrozí aj 47 projektom, ktoré sú mimo zmluvnej lehoty na finančné uzavretie (bod **40**). Toto riziko je obzvlášť vysoké pri 14 projektoch, ktorým do uplynutia štvorročnej lehoty na finančné uzavretie chýba menej než šesť mesiacov. To by malo ešte väčší vplyv na schopnosť Inovačného fondu dosiahnuť cieľ, ktorým je prispieť k zníženiu emisií skleníkových plynov.

Výberové postupy boli spravidla dobre načasované a zdokumentované

- 45** Projekty sa musia vyberať podľa toho, ako prispievajú k splneniu cieľov Inovačného fondu. Kritériá na vyhodnotenie návrhov v rámci Inovačného fondu by sa v postupoch hodnotenia, výberu a rokovaní mali uplatňovať jednotne a dohody o grante by sa mali podpísať v primeranej lehote⁹. Podrobne sme preskúmali vzorku štyroch výziev na predkladanie návrhov (z 11 výziev uverejnených v rokoch 2020 až 2023). Pri každej výzve sme preskúmali priebeh postupov hodnotenia, rokovania a výberu.
- 46** Zistili sme, že jednotlivé fázy procesu boli dostatočne vymedzené a dobre zdokumentované. Zistili sme tiež, že dĺžka výberového konania bola kratšia ako u predchodcu Inovačného fondu, programu NER300. Pri niektorých postupoch sa však prekročila 9-mesačná lehota stanovená v nariadení o rozpočtových pravidlách (výzvy s identifikátormi rozsiahle projekty-2021, 2022-rozsiahle projekty a 2023-emisne neutrálne technológie– pozri [ilustráciu 7](#)). Najdlhší postup bol pri výbere rozsiahlych projektov v roku 2020, ktorý pozostával z dvoch fáz a preto trval výrazne dlhšie. Komisia a agentúra CINEA následne používali už len jednofázový postup.

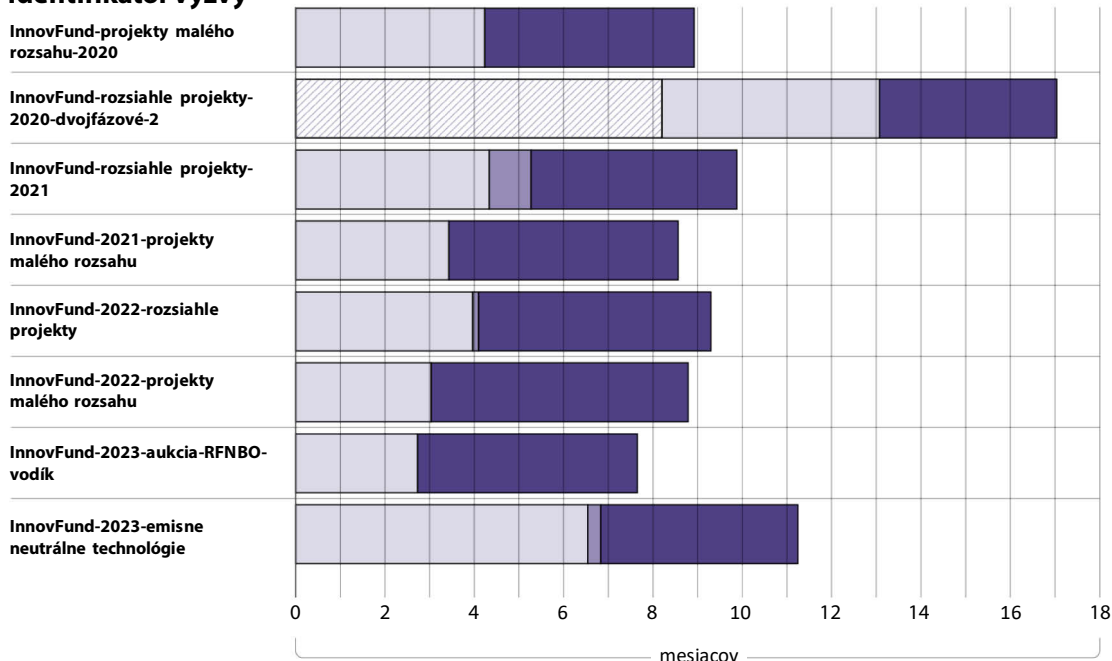
---

⁹ Článok 10a ods. 8, deviaty a sedemnásty pododsek [smernice o ETS](#); článok 11 ods. 1 [nariadenia o Inovačnom fonde](#); článok 194 [nariadenia o rozpočtových pravidlách](#); a [osobitná správa 24/2018](#), odporúčanie 4 písm. b).

Ilustrácia 7 | Čas potrebný na uzatvorenie zmluvy pri projektoch Inovačného fondu

- Krok 1: Hodnotenie predložených návrhov (fáza 1) – len rozsiahle projekty z roku 2020
- Krok 2: Hodnotenie predložených návrhov (fáza 2) – (priemer = 4,1 mesiaca)
- Krok 3: Pozvanie na rokovanie (priemer = 0,2 mesiaca)
- Krok 4: Rokovanie a podpis dohody o grante (priemer = 4,8 mesiaca)

Identifikátor výzvy

Zdroj: EDA na základe údajov získaných z IT systémov Komisie.

47 V nariadení o Inovačnom fonde sa stanovuje päť kritérií na vyhodnotenie návrhov, ktoré sa majú používať pri výbere projektov Inovačného fondu¹⁰. Komisia a agentúra CINEA musia zabezpečiť, aby sa granty udeľovali podľa týchto kritérií transparentným a technologicky neutrálnym spôsobom. Komisia môže pri každej výzve upraviť ich váhu (*príloha IV*). Preskúmali sme, ako sa používali kritériá na vyhodnotenie ponúk v štyroch výzvach, ktoré sme vybrali. Celkovo sa domnievame, že Komisia a agentúra CINEA uplatnili kritériá na vyhodnotenie ponúk vo výzvach na predkladanie návrhov tak, ako sa stanovuje v nariadení o Inovačnom fonde.

¹⁰ Článok 10a ods. 8, deviaty a sedemnásty pododsek smernice o ETS a článok 11 ods. 1 nariadenia o Inovačnom fonde.

Pokročilosť projektov bola hodnotená pozitívne, ale projekty meškajú a rušia sa

- 48** V nariadení o Inovačnom fonde sa stanovuje, že pokročilosť projektu sa musí hodnotiť na základe vyhládok na dosiahnutie finančného uzavretia v rámci vopred stanoveného obdobia, ktoré nepresiahne štyri roky od rozhodnutia o udelení grantu. Do tohto termínu musia byť podpísané všetky dohody o projektoch a financovaní vrátane všetkých potrebných povolení, zmlúv o dielo a kúpnych zmlúv. Keď projekt dosiahne finančné uzavretie, môže sa vyplatiť až 40 % z celkových finančných prostriedkov.
- 49** Pri niekoľkých projektoch financovaných z Inovačného fondu, ktoré boli vyhodnotené ako pokročilé, hrozilo zrušenie (bod 38), formálne úpravy harmonogramov projektov, ktorými by sa posunulo finančné uzavretie (bod 41), a oneskorenia v realizácii v porovnaní s dohodnutými harmonogramami (bod 42).
- 50** S cieľom pochopiť faktory, ktoré hrajú úlohu pri posudzovaní pokročilosti projektov počas hodnotenia, a jeho vplyv na oneskorenia a rušenie projektov, sme sa zamerali na prvú výzvu Inovačného fondu týkajúcu sa rozsiahlych projektov vyhlásenú v roku 2020, ktorá nám poskytla dlhodobejšiu perspektívu. Zistili sme, že v prípade projektov vybraných v tejto výzve sa dátumy uvedenia do prevádzky museli odložiť v priemere o 24 mesiacov. Päť projektov, ktoré mali začať prevádzku v rokoch 2025 až 2027, nebude dokončených pred rokom 2028 a jeden projekt bol zrušený pred dosiahnutím finančného uzavretia. V [rámčeku 5](#) sa uvádzajú podrobnejšie informácie o zmenách lehôt pre finančné uzavretie v tejto prvej výzve týkajúcej sa rozsiahlych projektov a o dôvodoch týchto zmien.

Rámček 5

Zmena lehôt pre finančné uzavretie v rámci rozsiahlych projektov vybraných na základe výzvy z roku 2020

V marci 2022 Komisia pridela 1,15 mld. EUR na sedem rozsiahlych projektov vybraných po ukončení prvej výzvy na predkladanie návrhov v rámci Inovačného fondu v roku 2020. V dohodách o grante pre týchto sedem projektov sa stanovovali dátumy finančného uzavretia – od decembra 2022 do júna 2024. Do marca 2025 Komisia schválila finančné uzavretie v jednom z týchto siedmich projektov. Šesť zo siedmich dohôd o grante sa muselo upraviť tak, aby sa termín finančného uzavretia posunul na neskôr. Problémy, ktoré sa v týchto projektoch vyskytli, zahŕňali výrazné zvýšenie požiadaviek na kapitálové výdavky, zmeny v návrhu projektu, ťažkosti pri získavaní stavebného a environmentálneho povolenia a oneskorenia pri zabezpečovaní dodatočného financovania z iných zdrojov.

- 51** Analyzovali sme aj to, ako externí odborníci zapojení do hodnotenia posudzovali pokročilosť projektov v rámci výzvy z roku 2020 na prekladanie návrhov rozsiahlych projektov (*príloha V*). Zistili sme, že v hodnotiacich správach boli vybrané projekty vyhodnotené ako dostatočne pokročilé. Neskôr bolo pri týchto projektoch potrebné upraviť lehotu na finančné uzavretie a realizácia projektov meškala.
- 52** Z toho vyplýva, že postup hodnotenia by mal byť posilnený, aby počas neho bolo možné odhaliť, kedy žiadatelia nadhodnocujú pokročilosť projektu. Keďže pojem finančného uzavretia (štvorročná lehota po udelení grantu a požiadavky tohto čiastkového cieľa) je stanovený v právnych predpisoch (bod **48**), Komisia má len malý priestor na flexibilný výklad. Nedokáže upraviť požiadavky na základe vlastného posúdenia zložitosti alebo veľkosti financovaných projektov. Prispelo to k tomu, že určitý počet projektov bol zrušený pred dokončením (bod **40**), čo má dosah na schopnosť Inovačného fondu účinne prispievať k zníženiu emisií skleníkových plynov.

Prvé ukazovatele zníženia emisií skleníkových plynov vykazujú slabé výsledky

- 53** Projekty Inovačného fondu by mali významne prispievať k plneniu cieľov EÚ v oblasti klímy a energetiky a zároveň aj k cieľom týkajúcim sa znečistenia a obehovosti. Podľa informácií od prijímateľov agentúra CINEA posudzuje stav prebiehajúceho procesu a podľa potreby prijíma opatrenia. Mechanizmy podávania správ by mali poskytovať jasný prehľad o stave portfólia projektov Inovačného fondu, z ktorého by bolo zrejmé, koľko projektov je už vo fáze prevádzky a aké je ich plánované a skutočne dosiahnuté zníženie emisií skleníkových plynov. V prípade projektov, ktoré sú už v prevádzke, by kumulatívne skutočné zníženie emisií skleníkových plynov počas prvých rokov prevádzky nemalo byť výrazne pod cieľovou hodnotou¹¹.
- 54** Ako vyplýva z *ilustrácie 6*, do 30. júna 2025 vstúpilo do operačnej fázy 16 projektov, čo znamená, že technické zariadenia, na ktoré sa poskytla podpora z Inovačného fondu, boli uvedené do prevádzky. Jedenásť z týchto zariadení bolo v prvom roku prevádzky, tri boli v druhom roku a zvyšné dve boli v prevádzke už tri roky. Týchto 16 projektov má potenciál dosiahnuť zníženie emisií ekvivalentu CO₂, čo odôvodňuje získanie podpory z Inovačného fondu.

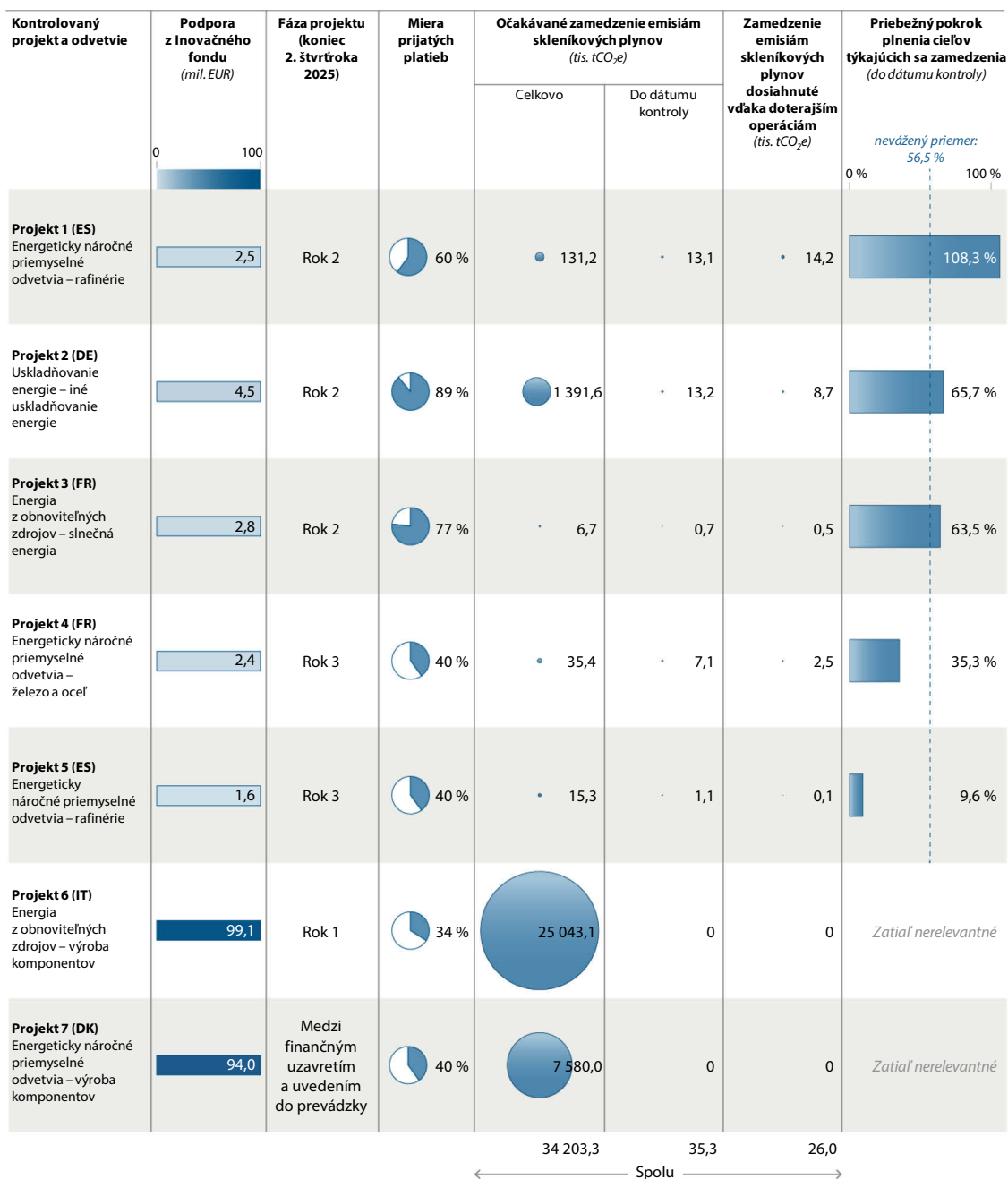
¹¹ Článok 10a ods. 8, sedemnásty pododsek [smernice o ETS](#); články 18 a 23 [nariadenia o Inovačnom fonde](#); články 21, 22 a 25 [vzorovej dohody o grante Inovačného fondu](#).

- 55** V nariadení o Inovačnom fonde sa stanovuje, že vyplatenie aspoň 60 % celkovej sumy financovania je podmienené overením skutočného zamedzenia emisiám skleníkových plynov počas monitorovacieho obdobia, ktoré zvyčajne trvá tri až päť rokov, porovnaní s desaťročným referenčným obdobím používaným na posúdenie potenciálu zamedzenia emisiám, ktoré sa vykonáva pri výbere projektov. Na základe tohto overovania sa rozhoduje o tom, či projekty dostanú celú grantovú podporu alebo jej časť.

V rámci projektov sa vyprodukovali plánované technológie, no dosiahlo sa menšie zníženie emisií skleníkových plynov

- 56** Na mieste sme skontrolovali jediných päť projektov financovaných z Inovačného fondu, ktoré do júna 2025 vykázali prevádzkové výsledky, ako aj dva rozsiahle projekty, ktoré v čase auditu už spustili prevádzku alebo boli tesne pred jej spustením. Doteraz dosiahnuté výsledky týchto projektov sme posúdili na základe preskúmania dokumentov, ktoré mala k dispozícii agentúra CINEA, a dodatočných informácií zozbieraných počas našich auditov. Podrobne sme posúdili, či dosiahli plánované výsledky, pokiaľ ide o ekvivalentné emisie skleníkových plynov. Takisto sme skontrolovali, či dodali plánovanú technológiu, či si zachovali inovačný charakter a či zmobilizovali pôvodne plánované finančné zdroje. V *prílohe VI* sa uvádza zhrnutie nášho posúdenia každého kontrolovaného projektu.
- 57** Napriek technickej zložitosti technológií financovaných z Inovačného fondu sa vo všetkých siedmich projektoch podarilo dodať plánovanú technológiu, aj keď v niektorých prípadoch s určitým meškaním oproti pôvodnému harmonogramu.
- 58** Vo väčšine projektov, ktoré sme kontrolovali, výsledky týkajúce sa zamedzenia emisiám nespĺnili očakávania. V čase našich kontrol zamedzili emisiám zodpovedajúcim 25 952 tonám CO₂, čo predstavuje 74 % celkového očakávaného objemu. Výsledky na úrovni jednotlivých projektov boli **horšie, ako sa očakávalo**, vo všetkých prípadoch s výnimkou jedného a **výrazne horšie, ako sa očakávalo**, v dvoch z piatich projektov, ktoré boli v čase našej návštevy už v prevádzke. V týchto piatich projektoch sa dosiahlo v priemere 57 % ich očakávaných výsledkov (*ilustrácia 8*).

Ilustrácia 8 | Prehľad pokroku kontrolovaných projektov pri zamedzovaní emisiám skleníkových plynov

Zdroj: EDA na základe informácií zozbieraných počas kontrol na mieste.

59 Analyzovali sme, prečo tieto kontrolované projekty dosiahli takéto výsledky.

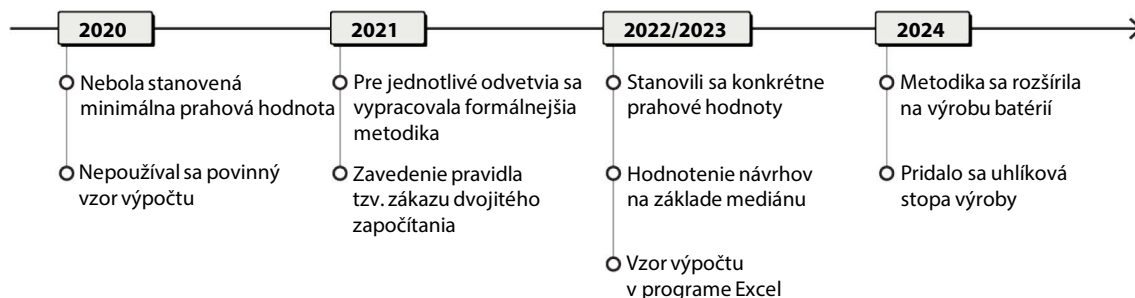
- Tri projekty, v ktorých sa cieľová hodnota splnila aspoň na 60 %, sa týkali výroby energií z obnoviteľných zdrojov a výroby systémov na uskladňovanie energie. Pre projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov bolo prínosom všeobecné zvýšenie cien energií, vďaka ktorému sa zvýšila predajnosť ich produktov.
- Dva projekty, ktoré výrazne zaostávali za cieľovou hodnotou, sa týkali energeticky náročných priemyselných odvetví. Trhové podmienky mali na ne výrazný vplyv, ako na strane dopytu (neschopnosť nájsť zákazníkov pre svoje výrobky alebo služby), tak i na strane ponuky (nedostatok kľúčových materiálov potrebných na prevádzku inovačnej technológie v plnej kapacite).

60 Výsledky v počiatočných fázach realizácie nedosahujú očakávania v žiadnom z týchto prípadov okrem jedného (bod 58). Monitorovacie obdobie na overenie skutočného zamedzenia emisiám skleníkových plynov v prípade týchto piatich projektov bolo tri roky (bod 55). Toto krátke obdobie overenia môže viesť k zníženiu grantovej podpory, ktorú projekty dostávajú, bez ohľadu na reálne výsledky, ktoré dosiahnu do konca desaťročného referenčného obdobia. V konkrétnych odôvodnených prípadoch môže Komisia toto monitorovacie obdobie predĺžiť úpravou dohody o grante.

Potenciál na zamedzenie emisiám skleníkových plynov môže byť nadhodnotený

61 Rozhodujúcim faktorom pri výbere projektov Inovačného fondu je potenciál predchádzať skleníkovým plynom. Hodnotitelia ho používajú na posúdenie dvoch z piatich kritérií na vyhodnotenie ponúk: potenciálu na zamedzenie emisiám skleníkových plynov a nákladovej efektívnosti (*príloha IV*). Od roku 2020 má Komisia zavedenú metodiku na posúdenie potenciálu zamedzovať emisiám skleníkových plynov v spolupráci so Spoločným výskumným centrom a pri zapojení zainteresovaných strán prostredníctvom špecializovaných technických seminárov. Zahŕňa tri podkritériá: absolútne zamedzenie, relatívne zamedzenie a dôveryhodnosť výpočtu. Preskúmali sme túto metodiku a jej vývoj od roku 2020. Metodika bola po každej výzve na predkladanie návrhov upravená na základe spätnej väzby projektových žiadateľov (*ilustrácia 9*). Tieto neustále zmeny poukazujú na to, že Komisia identifikovala niekoľko limitov tohto výpočtu.

Ilustrácia 9 | Vývoj výpočtu zamedzenia skleníkovým plynom

Zdroj: EDA na základe dokumentov k výzvam na predkladanie návrhov.

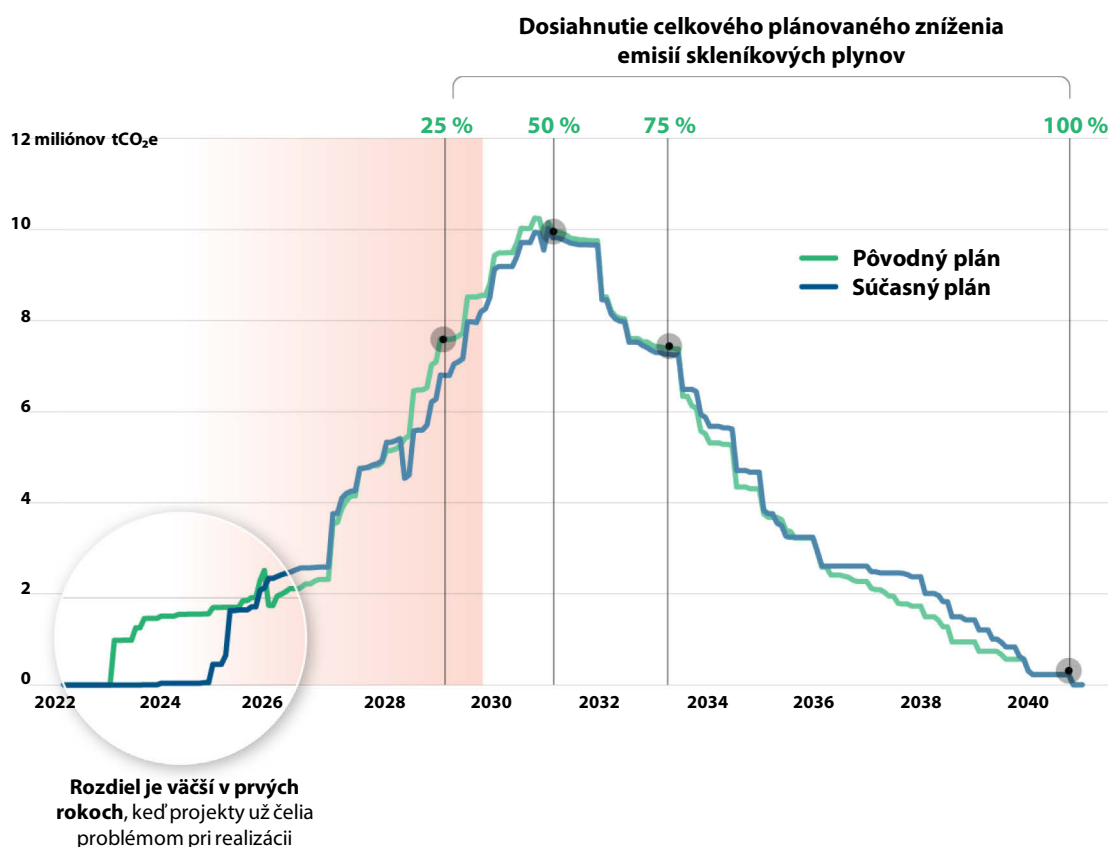
- 62** Metodika výpočtu predpokladaných emisií skleníkových plynov sa vymedzuje podľa konkrétnych odvetví a môže nadhodnocovať, nakoľko sa v určitých odvetviach podarilo zabrániť emisiám skleníkových plynov. Napríklad v odvetví uskladňovania energie sa emisie skleníkových plynov započítavajú ako zamedzené, keď sa uskladňovacie zariadenie predá používateľovi, bez ohľadu na to, či sa skutočne využíva. V iných odvetviach sa od prijímateľov vyžaduje, aby predložili dôkazy o skutočnom znížení emisií skleníkových plynov.
- 63** Okrem toho v odvetví slnečnej energie bude celkové zamedzenie emisiám nadhodnotenú, ak sa z Inovačného fondu podporí výroba fotovoltických panelov a zároveň výroba slnečnej energie prostredníctvom tých istých panelov. V dokumentácii k výzve z roku 2021 sa uznávajú rozdiely v detailoch vzorcov výpočtu pre niektoré odvetvia, a to z dôvodu menších rozdielov v typických návrhoch projektov a v dôsledku výslovného zohľadnenia rizík dvojitého započítania.
- 64** Keďže výpočet zamedzenia emisiám skleníkových plynov, ktorý vykonávajú žiadatelia, je čisto teoretický a závisí od rôznych faktorov, môže viesť k príliš optimistickým očakávaniam. Tento názor potvrdili aj niektoré zainteresované strany¹² a uviedli, že metodika používaná na výpočet emisií nabádala projektových žiadateľov k tomu, aby prezentovali optimistické počítačové výpočty s cieľom dosiahnuť lepšie bodové hodnotenie. Riziko prehnane optimistických očakávaní spolu s nahromadenými oneskoreniami v snahe dosiahnuť finančné uzavretie a dospieť k uvedeniu do prevádzky často vedie k tomu, že skutočné zníženie emisií skleníkových plynov je nižšie, ako sa očakávalo, najmä počas prvých rokov monitorovacieho obdobia. To bol aj prípad projektov, ktoré sme kontrolovali (bod 58).

¹² Spätná väzba pre GR CLIMA, ktorú v máji 2023 poskytli organizácie Sandbag a Carbon Market Watch, dokument organizácie Sandbag *Spend Smarter - A bit of advice on climate innovation financing* (december 2022). Oba subjekty sú súčasťou expertnej skupiny Inovačného fondu.

Prostredníctvom portfólia Inovačného fondu sa dosahuje menej výsledkov, ako sa čakalo

- 65** Inovačný fond bol zriadený s cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľa znížiť emisie skleníkových plynov do roku 2030 o 55 %. Očakávalo sa, že 208 projektov, ktoré boli doteraz financované z Inovačného fondu, dosiahne do roku 2041 zníženie emisií skleníkových plynov zodpovedajúce ekvivalentu 888,9 milióna ton CO₂. Do decembra 2024 sa malo dosiahnuť zníženie o 0,59 milióna ton. Aj keby projekty Inovačného fondu dosiahli výsledky, ktoré sa od nich očakávali, dlhé obdobia plánovania a realizácie znamenajú, že nie je pravdepodobné, že sa celkové očakávania naplnia do roku 2030 (*ilustrácia 10*).

Ilustrácia 10 | Plánovanie zníženie emisií skleníkových plynov

Zdroj: EDA na základe údajov agentúry CINEA.

66 Do júna 2025 však portfólio Inovačného fondu prispelo k zníženiu emisií skleníkových plynov ekvivalentných len 25 952 tonám CO₂. Tento objem zodpovedá jednotlivým príspevkom projektov, ktoré sme kontrolovali na mieste a ktoré boli jedinými projektmi, ktoré do tohto dátumu vykázali výsledky. Tento príspevok ani zďaleka nedosahuje celkové zníženie emisií skleníkových plynov, ktoré Komisia na základe dohôd o grante očakávala. Takisto **predstavuje malý pokrok (menej než 5 %) v porovnaní so zníženiami, ktoré sa očakávali** do decembra 2024 (592 453 tCO₂) v prípade 208 projektov v portfóliu Inovačného fondu.

Túto správu prijala komora I, ktorej predsedá João Leão, člen Dvora audítorov, v Luxemburgu na svojom zasadnutí dňa 25. februára 2026.

Za Dvor audítorov

Tony Murphy
predseda

Prílohy

Príloha I – O tomto audite

Základné črty Inovačného fondu

Politický kontext

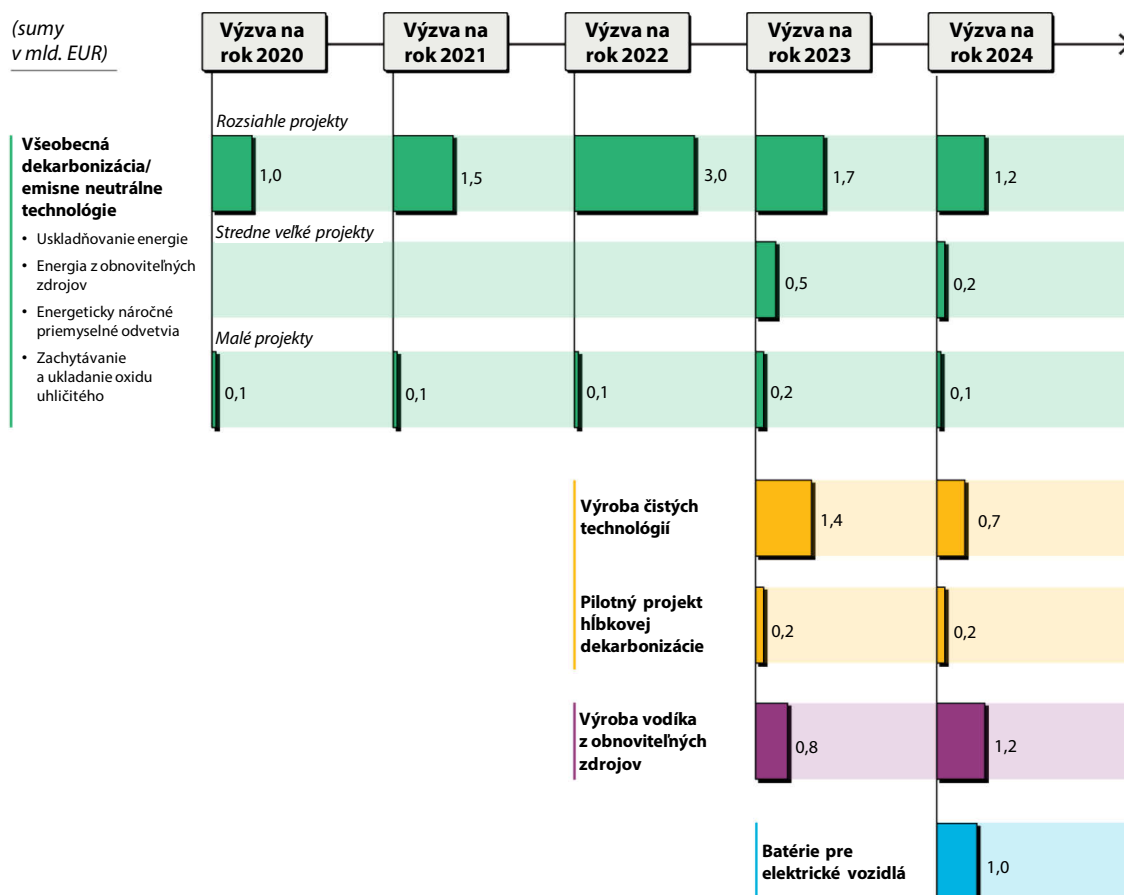
- 01** EÚ si stanovila cieľ stať sa do roku 2050 prvým klimaticky neutrálnym kontinentom. Dosiachnutie tohto cieľa si bude vyžadovať úplné odstránenie čistých emisií skleníkových plynov, ktoré by už do roku 2030 mali byť o 55 % nižšie ako v roku 1990. V súlade s týmito cieľmi EÚ predstavila sériu iniciatív zameraných na dekarbonizáciu hospodárstva EÚ.
- 02** Základným kameňom politiky EÚ v oblasti klímy a jej kľúčovým nástrojom na znižovanie emisií nákladovo efektívnym spôsobom je systém obchodovania s emisiami (ETS). Funguje na základe zásady stropov a obchodovania, podľa ktorej sa obmedzuje celkové množstvo skleníkových plynov, ktoré možno uvoľňovať. Spoločnosti v rôznych odvetviach – výroba elektrickej energie a tepla, priemyselná výroba, letecká a námorná doprava – sa uchádzajú o právo produkovať emisie skleníkových plynov v súlade so zásadou „znečisťovateľ platí“.

Inovačný fond

- 03** Inovačný fond je podobne ako jeho predchodca, program rezervy pre nových účastníkov (NER300), navrhnutý tak, aby dopĺňal ETS poskytovaním cielených investícií do inovačných technológií s potenciálom výrazne znížiť emisie skleníkových plynov. Z Inovačného fondu sa podporujú inovácie v oblasti nízkouhlíkových a bezuhlíkových metód, procesov a technológií, ktoré významne prispievajú k dekarbonizácii kľúčových odvetví hospodárstva EÚ a prispievajú k cieľom nulového znečistenia a obehovosti.

04 Rozsah opatrení a odvetví, na ktoré sa Inovačný fond zameriava, sa časom vyvíjal (ilustrácia 1).

Ilustrácia 1 | Vývoj oblastí Inovačného fondu v jednotlivých výzvach na predkladanie návrhov

Zdroj: EDA na základe dokumentov k výzvam na predkladanie návrhov.

05 Pokrok v jednotlivých fázach štandardného projektového cyklu vymedzujú dva čiastkové ciele¹:

- dosiahnutie tzv. finančného uzavretia, čo je moment v cykle, v ktorom sú všetky dohody o projekte a financovaní podpísané a všetky požadované podmienky, ktoré obsahujú, splnené,
- uvedenie do prevádzky, čo je moment v cykle, v ktorom sú všetky prvky a systémy potrebné na prevádzku projektu nainštalované a otestované a začali sa činnosti, ktorých výsledkom je účinné zamedzenie emisiám skleníkových plynov.

¹ Článok 2 ods. 1 a 2 a článok 6 ods. 2 nariadenia o Inovačnom fonde.

06 Na základe tohto cyklu vývoja projektu a v súlade s pravidlami stanovenými v smernici o ETS a nariadení o Inovačnom fonde sa z Inovačného fondu poskytujú jednorazové granty až do výšky 60 % relevantných nákladov projektu. Pri vyplácaní jednorazových grantov sa uplatňujú tieto stropy:

- do 40 % celkového grantu (t. j. do 24 % relevantných nákladov na projekt) sa môže vyplatiť po dosiahnutí finančného uzavretia projektu bez ohľadu na overené zamedzenie emisiám skleníkových plynov,
- zvyšných 60 % grantu (t. j. 36 % relevantných nákladov na projekt) sa vyplatí po finančnom uzavretí, zvyčajne po tom, ako sa v rámci projektu dosiahnu prevádzkové výsledky a teda zníženie emisií skleníkových plynov, pre ktoré bol vybraný na financovanie.

Platby sa schvaľujú podľa rozvrhu stanoveného v dohode o grante. Projekty, ktoré nedosiahnu finančné uzavretie, zvyčajne nedostanú žiadne finančné prostriedky. V prípade projektov, ktoré po uvedení do prevádzky nezabezpečia približne 75 % stanoveného zníženia emisií skleníkových plynov, sa financovanie zníži úmerne k výsledkom, ktoré neboli dosiahnuté².

07 Inovačný fond je financovaný z predaja kvót ETS, s ktorými sa obchoduje formou aukcie na spoločnej aukčnej platforme ETS, kde sa subjekty uchádzajú o práva na emisie skleníkových plynov v súlade so zásadou „znečisťovateľ platí“. Komisia v súčasnosti odhaduje, že pre Inovačný fond je na obdobie 2020 – 2030 dostupná suma 40 mld. EUR z predaja 530 miliónov kvót ETS za odhadovanú cenu 75 EUR za tonu CO₂. Tento odhad nezahŕňa 12 mld. EUR, ktoré sa podľa smernice o ETS³ prevedú na podporu iných programov.

08 16. júla 2025 Komisia v rámci diskusie o nadchádzajúcom viacročnom finančnom rámci (VFR) na obdobie 2028 – 2034 navrhla vytvorenie Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť (ECF)⁴. To pravdepodobne povedie k výraznému zvýšeniu investičnej kapacity pre inovácie a výskum v oblasti kritických technológií a strategických odvetví. ECF má dopĺňať Inovačný fond. Takisto majú spoločný cieľ urýchliť dekarbonizáciu, reindustrializáciu a inovácie a spojiť pritom opatrenia v oblasti klímy s konkurencieschopnosťou.

---

² Tamže, článok 8 ods. 2.

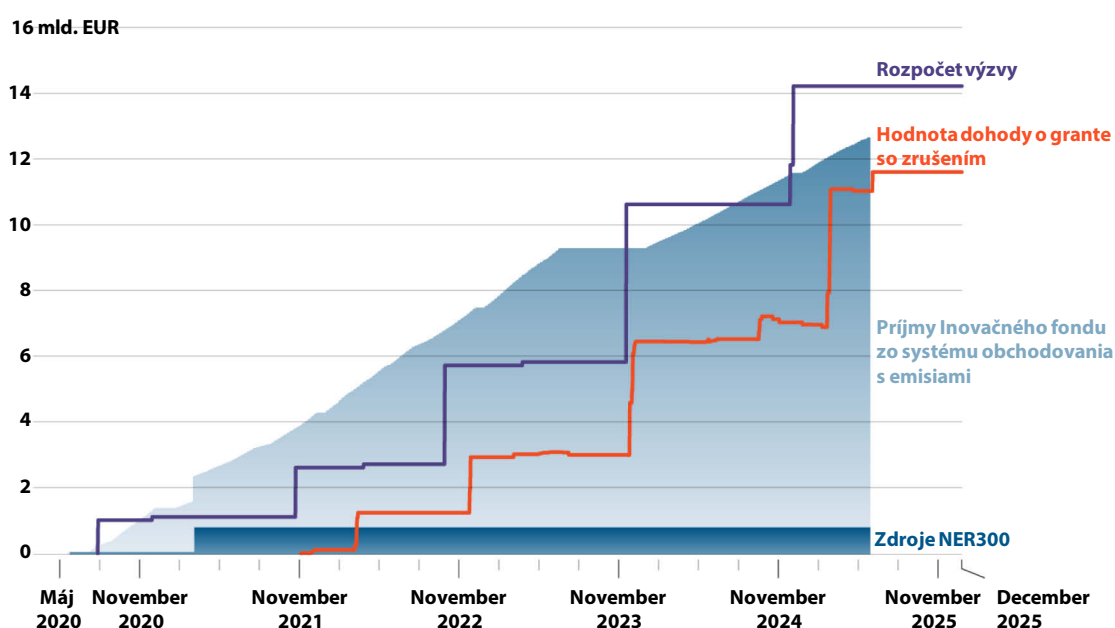
³ Článok 10e ods. 2 smernice o ETS.

⁴ COM(2025) 555 final/2 zo 16. júla 2025.

Pridelovanie zdrojov Inovačného fondu na výzvy na predkladanie návrhov a opatrenia

- 09** Zdroje Inovačného fondu sa na jednotlivé projekty pridelujú na základe výziev na predkladanie návrhov alebo súťažných ponukových konaní. Rozpočet, ktorý môže Komisia vyčleniť na každú výzvu na predkladanie návrhov, určuje hodnota vybraných zdrojov Inovačného fondu. Do roku 2023 Komisia nepovoľovala, aby rozpočet na výzvy presiahol sumu vybranú pri aukciách (*ilustrácia 2*).

Ilustrácia 2 | Vývoj týkajúci sa príjmov Inovačného fondu, rozpočtu na výzvy na predkladanie návrhov a podpísaných dohôd o grante

Zdroj: EDA na základe údajov GR CLIMA a agentúry CINEA.

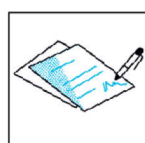
Právny rámec

- 10** Právny rámec, ktorým sa riadi Inovačný fond, tvoria dva právne predpisy (*ilustrácia 3*).

Ilustrácia 3 | Právny rámec Inovačného fondu

Smernica o ETS 2003/87/ES
článok 10a ods. 8 a článok 10a ods. 8a

Nariadenie o Inovačnom fonde
2019/856

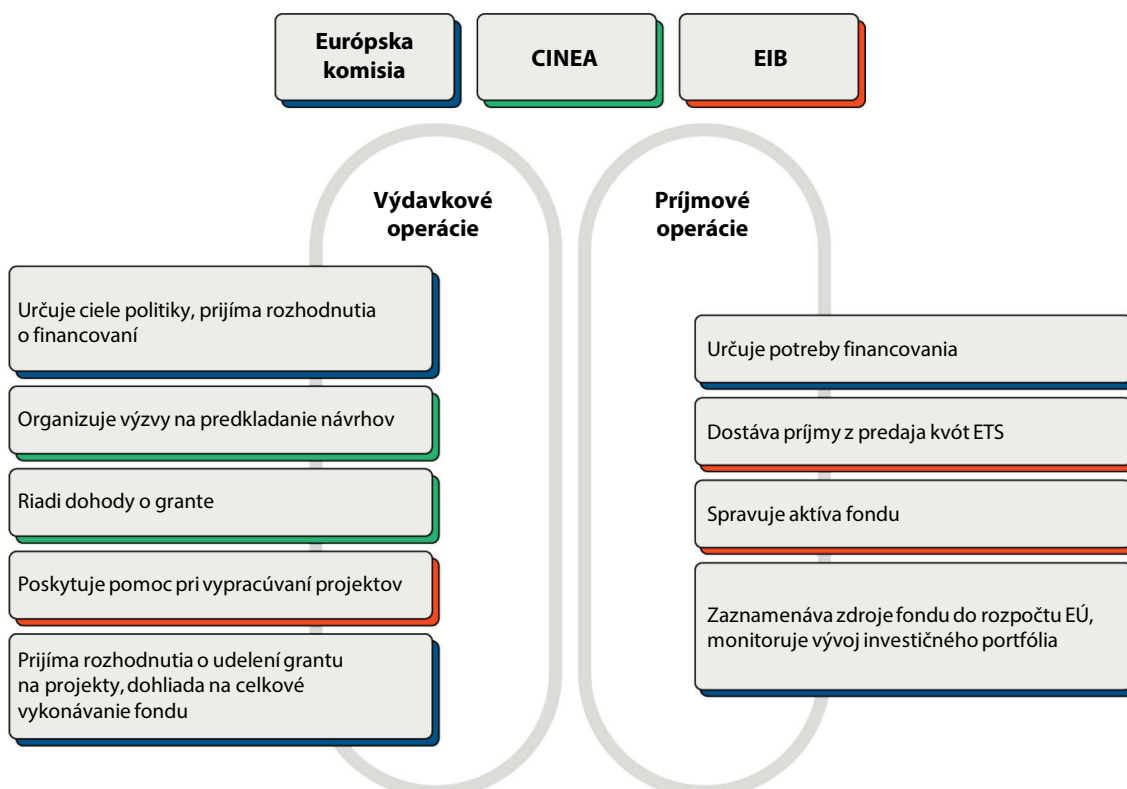
Zdroj: EDA.

- 11** Oba právne predpisy prešli počas vykonávania Inovačného fondu výraznými úpravami. Zmeny umožnili rozšíriť rozsah pôsobnosti fondu na nové odvetvia, na ktoré sa vzťahuje smernica, zaviesť na návrh Komisie nové formy grantov (podpora výroby vodíka z obnoviteľných zdrojov udelená prostredníctvom súťažného ponukového konania) a poskytnúť Komisii väčšiu flexibilitu pri rozpočtovom riadení finančných prostriedkov fondu.

Úlohy a zodpovednosť

- 12** Inovačný fond sa vykonáva v rámci priameho riadenia. Za celkové vykonávanie Inovačného fondu v Komisii zodpovedá Generálne riaditeľstvo pre oblasť klímy (GR CLIMA). GR CLIMA delegovalo určité vykonávacie úlohy na agentúru CINEA. Európska investičná banka (EIB) je zodpovedná za predaj kvót ETS, správu aktív Inovačného fondu a poskytovanie pomoci pri vypracúvaní projektov. A napokon Generálne riaditeľstvo Komisie pre rozpočet (GR BUDG) zaznamenáva zdroje Inovačného fondu v rozpočte EÚ ako vonkajšie pripísané príjmy, vykonáva správu pokladne v spolupráci s GR CLIMA a EIB a monitoruje vývoj investičného portfólia Inovačného fondu. Na *ilustrácii 4* je znázornené rozdelenie jednotlivých úloh a zodpovednosti.

Ilustrácia 4 | Úlohy a zodpovednosť za riadenie príjmov a výdavkov Inovačného fondu

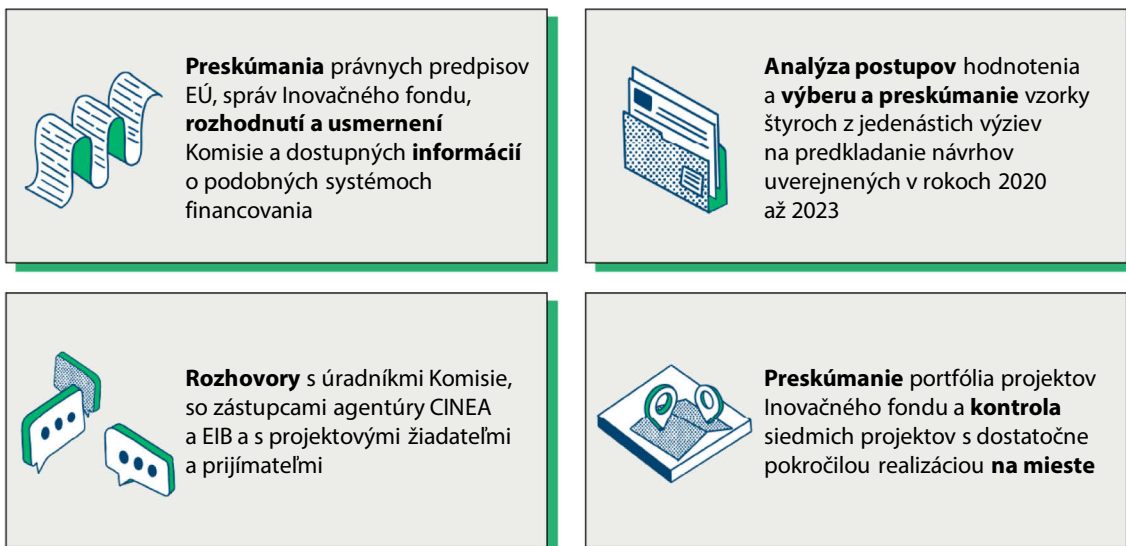

Zdroj: EDA na základe rôznych právnych aktov.

Rozsah auditu a audítorský prístup

- 13** Cieľom auditu bolo posúdiť, či Inovačný fond v podobe, v akej je v súčasnosti navrhnutý a vykonávaný, poskytuje primeranú platformu na rozširovanie inovačných demonštračných projektov, ktoré účinne prispievajú k plneniu cieľov EÚ v oblasti dekarbonizácie. Konkrétne sme posudzovali:
- či sa koncepciou Inovačného fondu primerane riešia potreby financovania a zabezpečuje dostupnosť zdrojov,
  - či sa projekty posudzovali, vybrali a realizovali účinne,
  - a či Inovačný fond podľa prvých výsledkov účinne prispieva k plneniu cieľov EÚ v oblasti dekarbonizácie.
- 14** Náš audit sa týkal obdobia od roku 2020 do júna 2025. Audítorské dôkazy sme získali z rôznych zdrojov uvedených na [ilustrácii 5](#). Stretli sme sa so zástupcami dvoch útvarov Komisie s primárnou zodpovednosťou za Inovačný fond, GR CLIMA a agentúry CINEA, ako aj so zástupcami GR BUDG a EIB. Uskutočnili sme rozhovory s projektovými žiadateľmi a prijímateľmi grantov a skontrolovali sme sedem dostatočne pokročilých projektov, a to v Dánsku, Nemecku, Španielsku (2), vo Francúzsku (2) a v Taliansku. Podrobne sme analyzovali vzorku štyroch výziev na prekladanie návrhov vybranú na základe odborného úsudku: tri rozsiahle výzvy z rokov 2020, 2022 a 2023 s cieľom porovnať vývoj metódik hodnotenia pri rovnakom type projektov a pilotné súťažné ponukové konanie týkajúce sa obnoviteľného vodíka z roku 2023, pretože predstavovalo významnú udalosť vo vývoji Inovačného fondu. Príspevky na operácie kombinovaného financovania prostredníctvom Programu InvestEU, prevody speňažených kvót ETS do plánu REPowerEU a technická pomoc členským štátom predmetom nášho auditu neboli. Naša metodika auditu je v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi vydanými Medzinárodnou organizáciou najvyšších kontrolných inštitúcií (INTOSAI).

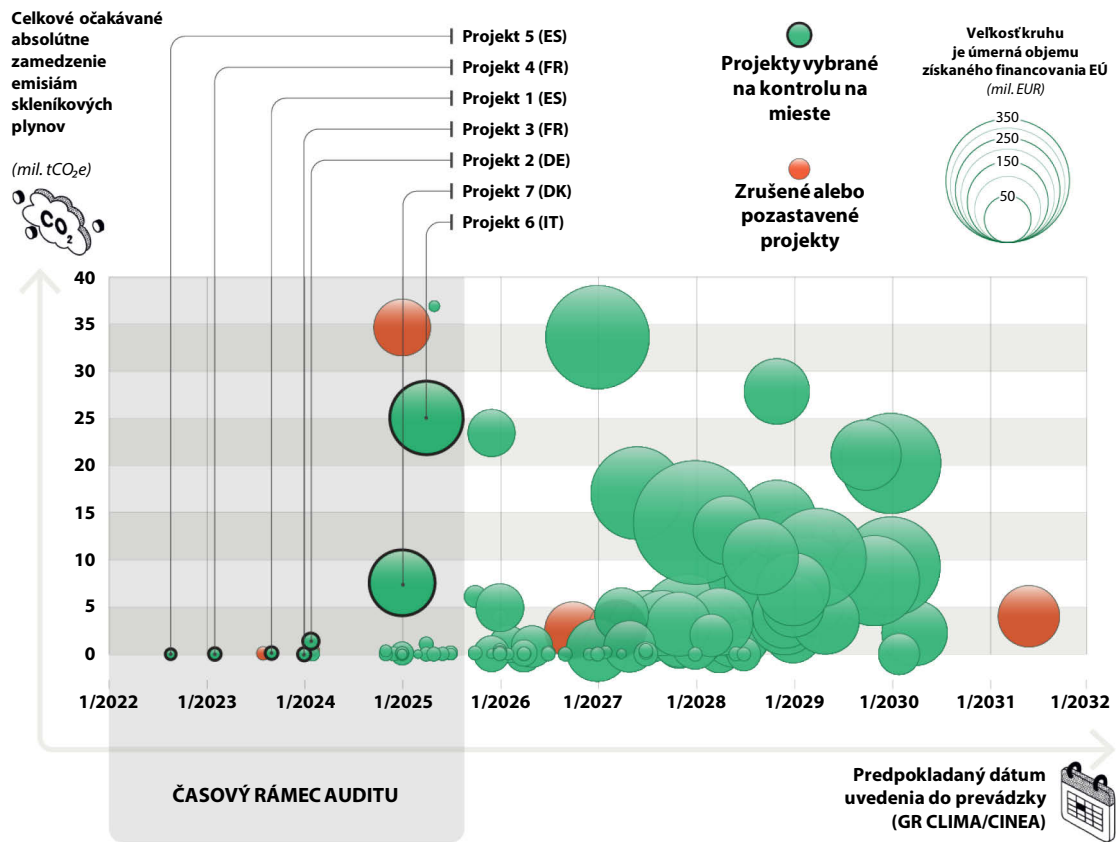
Ilustrácia 5 | Vykonaná práca

Zdroj: EDA.

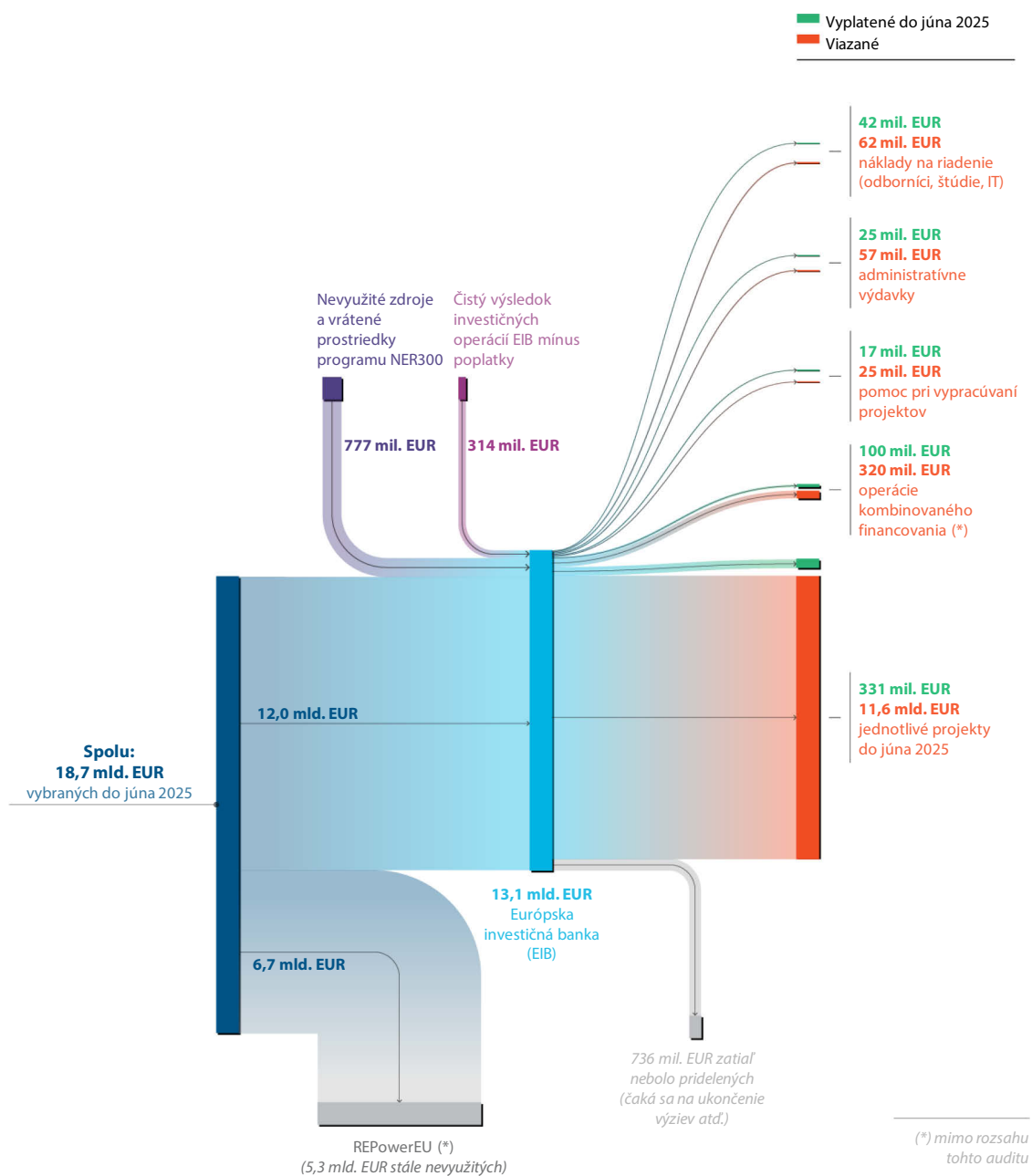
- 15** Na základe monitorovacích správ, ktoré poskytla agentúra CINEA, sme sa rozhodli na mieste skontrolovať všetky projekty, ktoré mali do dátumu našej návštevy vykázat výsledky. Keďže tento výber zahŕňal len malé projekty, pridali sme dva rozsiahle projekty, ktoré sa blížili uvedeniu do prevádzky (*ilustrácia 6*).

Ilustrácia 6 | Výber projektov na kontroly na mieste

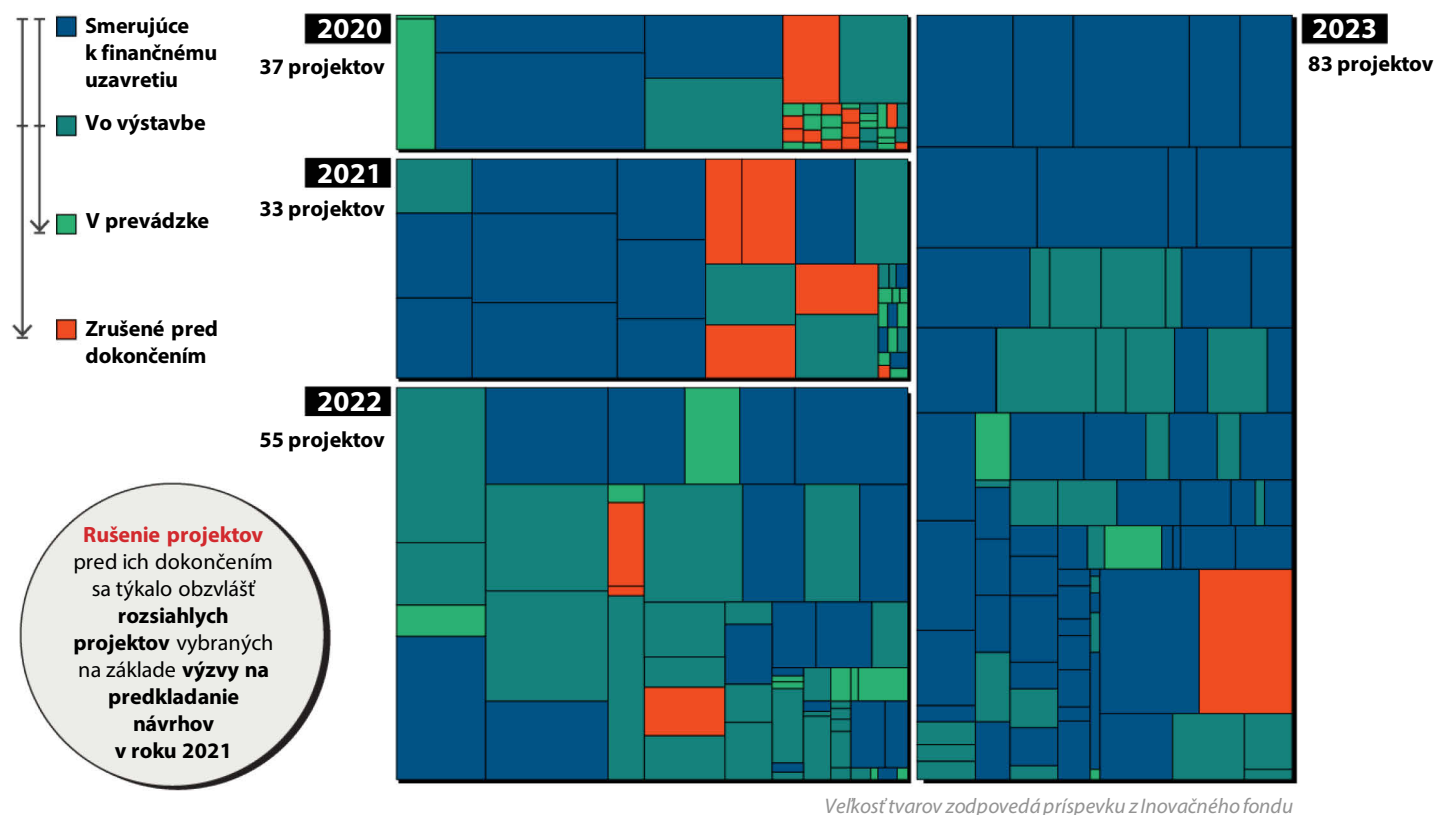
Zdroj: EDA na základe údajov GR CLIMA a agentúry CINEA.

Príloha II – Finančný prehľad Inovačného fondu (30. júna 2025)

Zdroj: EDA na základe údajov, ktoré poskytli GR CLIMA, agentúra CINEA a EIB.

Príloha III – Prehľad stavu projektov, podpory z Inovačného fondu a rokov výziev na predkladanie návrhov

Zdroj: EDA na základe údajov poskytnutých agentúrou CINEA.

Príloha IV – Vývoj váhového koeficientu kritérií na vyhodnotenie ponúk

Kritérium a opis	Vývoj váhového koeficientu podľa výzvy/roku												
	2020		2021	2022			2023			2024			
	Rozsiahle projekty (1. fáza)	Malé a rozsiahle projekty (2. fáza)	Malé a rozsiahle projekty	Malé a rozsiahle projekty	PRÍEMYSEL-ELEKTRO-VODÍK	VÝROBA	PILOTNÉ PROJEKTY	Rozsiahle, stredne veľké a malé projekty	VÝROBA	PILOTNÉ PROJEKTY	Rozsiahle, stredne veľké a malé projekty	VÝROBA	PILOTNÉ PROJEKTY
1. Potenciál na zamedzenie emisiám skleníkových plynov Na základe absolútneho a relatívneho zamedzenia emisiám skleníkových plynov a vierohodnosti výpočtu	33 %	20 %	20 %	17 %	14 %	12 %	14 %	17 %	12 %	14 %	17 %	11 %	14 %
2. Stupeň inovácie Novosť technológií a obchodných modelov v porovnaní so súčasným stavom	33 %	20 %	20 %	21 %	17 %	29 %	34 %	21 %	29 %	34 %	21 %	28 %	34 %
3. Pokročilosť projektu Technická, prevádzková, finančná a administratívna pripravenosť	33 %	20 %	20 %	21 %	34 %	29 %	17 %	21 %	29 %	17 %	21 %	28 %	17 %
4. Škálavosť/replikovateľnosť Potenciál širšieho uplatnenia alebo replikácie na trhu		20 %	20 %	21 %	17 %	15 %	17 %	21 %	15 %	17 %	21 %	19 %	17 %
5. Nákladová efektívnosť Podpora v eurách požadovaná na tonu emisií skleníkových plynov, ktorej sa má podľa očakávaní zamedziť (EUR/zamedzenú tCO ₂)		20 %	20 %	21 %	17 %	15 %	17 %	21 %	15 %	17 %	21 %	14 %	17 %
Dodatočné bonusové body				4 %	3 %	3 %	3 %	6 %	4 %	5 %	5 %	5 %	5 %

Zdroj: EDA na základe dokumentov k výzvam na predkladanie návrhov.

Príloha V – Posúdenie kritéria pokročilosti vo výzve na predkladanie návrhov z roku 2020

Projekt	Posudok hodnotiteľov počas výberového konania	Nové dátumy v zmenenom harmonograme	Dôvody zmeny
Projekt A	<p>Finančné uzavretie možno reálne dosiahnuť pred uplynutím maximálneho obdobia štyroch rokov.</p> <p>Výsledky naznačujú schopnosť absorbovať účinky výrazného zvýšenia kapitálových výdavkov.</p>	<p>Finančné uzavretie: 31. 3. 2026 (+37 mesiacov)</p> <p>Prevádzka: 31. 10. 2029 (+51 mesiacov)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Zvýšenie kapitálových výdavkov
Projekt B	<p>Finančné uzavretie možno dosiahnuť pred uplynutím maximálneho obdobia štyroch rokov.</p>	<p>Finančné uzavretie: 31. 3. 2025 (+18 mesiacov)</p> <p>Prevádzka: 1. 9. 2028 (+25 mesiacov)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Oneskorenie environmentálneho povolenia ● Oneskorenie doplnkového vnútroštátneho financovania
Projekt C	<p>Povolenia potrebné na výstavbu a prevádzku nového zariadenia sú jasne uvedené a v návrhu sa presvedčivo preukazuje, že proces podania návrhu je značne pokročilý a dobre kontrolovaný.</p> <p>Stratégia dodávok surovín je dobre rozvinutá a záujem potenciálnych dodávateľov je vierohodne doložený.</p>	<p>Finančné uzavretie: 31. 12. 2025 (+24 mesiacov)</p> <p>Prevádzka: 1. 10. 2029 (+38 mesiacov)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Oneskorenie stavebného povolenia ● Neskoré uzavretie zmlúv o výstavbe, službách a dodaní tovaru
Projekt D	<p>Projektové moduly [...] majú vhodné nezávislé projektové organizácie a rozhodovacie postupy.</p> <p>[...] plán na získanie požadovaných povolení je vierohodný, keďže všetky potrebné povolenia boli náležite identifikované [...]. Okrem toho sa náležite rieši a odôvodňuje proces a lehoty potrebné na získanie povolení [...].</p>	<p>Finančné uzavretie: 28. 2. 2026 (+20 mesiacov)</p> <p>Prevádzka: 1. 1. 2029 (+18 mesiacov)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Zmena koordinátora grantu ● Zmena vedúcich modulov ● Oneskorenie environmentálneho povolenia
Projekt E	<p>Kapitálové výdavky [...] sú spoľahlivé a založené na podrobnom predbežnom technickom návrhu uvedenom v návrhu projektu.</p>	<p>Finančné uzavretie: 31. 3. 2026 (+21 mesiacov)</p> <p>Prevádzka: 1. 4. 2029 (+15 mesiacov)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Zvýšenie kapitálových výdavkov ● Oneskorenie stavebného povolenia

Projekt	Posudok hodnotiteľov počas výberového konania	Nové dátumy v zmenenom harmonograme	Dôvody zmeny
Projekt F	Odhady príjmov, prevádzkových nákladov, kapitálových výdavkov a prognózy peňažných tokov sú realistické a vierohodné.	Finančné uzavretie: 31. 12. 2022 <i>(bez oneskorenia)</i> Prevádzka: 1. 4. 2025 <i>(+19 mesiacov)</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● 41 % zvýšenie kapitálových výdavkov
Projekt G	Nepredvídateľná udalosť počas hodnotiaceho postupu (projekt zachytávania a ukladania oxidu uhličitého)	Finančné uzavretie: 1. 6. 2023 <i>(projekt zrušený v roku 2024)</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● Zastavenie dovozu zemného plynu z Ruska po invázii na Ukrajinu

Príloha VI – Posúdenie projektov kontrolovaných na mieste

 Nesplnené

 Čiastočne splnené

 Úplne splnené

	Dodanie technológie	Zachovanie inovačného charakteru	Dosiahnutie výsledkov	Mobilizácia zdrojov
Projekt 1 (ES)				
Projekt 2 (DE)				
Projekt 3 (FR)				
Projekt 4 (FR)				
Projekt 5 (ES)				
Projekt 6 (IT)			-	
Projekt 7 (DK)			-	

Zdroj: EDA na základe analýzy informácií zozbieraných počas kontrol na mieste.

Skratky

Skratka	Význam/vysvetlenie
CINEA	Európska výkonná agentúra pre klímu, infraštruktúru a životné prostredie (<i>European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency</i>)
ECF	Európsky fond pre konkurencieschopnosť (<i>European Competitiveness Fund</i>)
EIB	Európska investičná banka
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
ETS	Systém obchodovania s emisiami (<i>Emissions Trading System</i>)
GR BUDG	Generálne riaditeľstvo Komisie pre rozpočet
GR CLIMA	Generálne riaditeľstvo Komisie pre oblasť klímy
NER300	Program rezervy pre nových účastníkov
tCO₂(e)	Tona oxidu uhličitého (alebo ekvivalentu)
VFR	Viacročný finančný rámec

Glosár

Termín	Význam/vysvetlenie
Finančné uzavretie	Moment v realizácii projektov Inovačného fondu, v ktorom sa končí plánovanie a začínajú stavebné práce.
Horizont Európa	Program EÚ na financovanie výskumu a inovácií na obdobie 2021 – 2027.
InvestEU	Mechanizmus na mobilizovanie súkromných investícií do projektov, ktoré majú pre EÚ strategický význam.
Obnoviteľný vodík	Vodík vyrábaný elektrolyzou vody pomocou elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov.
Program LIFE	Finančný nástroj na podporu vykonávania politiky EÚ v oblasti životného prostredia a klímy prostredníctvom spolufinancovania projektov v členských štátoch.
Program NER300	Predchodca Inovačného fondu v rokoch 2012 – 2020. Bol vytvorený na podporu komerčných demonštračných projektov týkajúcich sa zachytávania a ukladania oxidu uhličitého a inovačných obnoviteľných zdrojov energie.
REPowerEU	Iniciatíva EÚ zameraná na ukončenie závislosti od fosílnych palív, diverzifikáciu dodávok energie a urýchlenie prechodu na čistú energiu.
Sociálno-klimatický fond	Fond vytvorený v rámci systému obchodovania s emisiami na zmiernenie sociálnych a hospodárskych vplyvov obmedzení týkajúcich sa spaľovania palív.
Systém obchodovania s emisiami	Systém znižovania emisií založený na obmedzení celkových emisií prostredníctvom pridelovania kvót spoločnostiam alebo iným organizáciám produkujúcim CO ₂ , ktoré ich môžu nakupovať a predávať podľa svojich potrieb.

Odpovede Komisie

<https://www.eca.europa.eu/sk/publications/sr-2026-11>

Harmonogram

<https://www.eca.europa.eu/sk/publications/sr-2026-11>

Audítorský tím

V osobitných správach EDA sa predkladajú výsledky jeho auditov, ktoré sa týkajú politik a programov EÚ alebo tém súvisiacich s riadením z konkrétnych rozpočtových oblastí. EDA vyberá a navrhuje tieto audítorské úlohy tak, aby mali maximálny vplyv, pričom sa zohľadňujú riziká z hľadiska výkonnosti či zhody, výška súvisiacich príjmov alebo výdavkov, budúci vývoj a politický a verejný záujem.

Tento audit výkonnosti vykonala audítorská komora I – Udržateľné využívanie prírodných zdrojov, ktorej predsedá členka EDA Joëlle Elvinger. Audit viedol člen EDA João Leão, podporu mu poskytla vedúca kabinetu Paula Betencourt, atašé kabinetu Sofia Batalha, hlavný manažér José Parente, vedúci úlohy Jorge Guevara López, zástupca vedúceho úlohy Josef Edelmann, audítorka Zuzana Gullová, audítor Pekka Ulander a asistentka Eleonora Dimitrova. Richard Moore poskytol jazykovú podporu. Alexandra Mazilu poskytla grafickú podporu.

Zľava doprava: Pekka Ulander, Josef Edelmann, Jorge Guevara López, João Leão, José Parente, Sofia Batalha.

AUTORSKÉ PRÁVA

© Európska únia, 2026

Politika týkajúca sa opakovaného použitia materiálov Európskeho dvora audítorov (EDA) je stanovená v [rozhodnutí EDA č. 6/2019](#) o politike otvoreného prístupu a opakovanom použití dokumentov.

Pokiaľ sa nestanovuje inak (napr. v osobitnom upozornení o autorských právach), obsah materiálov EDA vo vlastníctve EÚ podlieha licencií [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Vo všeobecnosti je preto opakované použitie povolené pod podmienkou, že sa náležite uvedie zdroj a označia prípadné zmeny. Tí, ktorí opakovane používajú obsah EDA, nesmú skresliť pôvodný význam alebo odkaz. EDA nenesie zodpovednosť za žiadne dôsledky opakovaného použitia.

V prípade, že konkrétny materiál zobrazuje alebo opisuje identifikovateľné súkromné osoby, napr. fotografie zamestnancov EDA, alebo ak obsahuje prácu tretej strany, je potrebné získať dodatočné povolenie.

Ak je tento súhlas udelený, ruší a nahrádza sa ním uvedené všeobecné povolenie a jasne sa vymedzí každé prípadné obmedzenie týkajúce sa použitia.

V prípade použitia či šírenia obsahu materiálov, ktoré EÚ nevlastní, je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľov autorských práv.

Fotografia na titulnej strane: © Quality Stock Arts – stock.adobe.com.

Politika EDA týkajúca sa opakovaného použitia materiálov sa nevzťahuje na softvér ani dokumenty, ktoré podliehajú právam priemyselného vlastníctva, ako sú patenty, ochranné známky, zapísané dizajny, logá a názvy.

Webové sídla inštitúcií Európskej únie v rámci domény europa.eu obsahujú odkazy na sídla tretích strán. Keďže sú mimo kontroly EDA, odporúčame vám oboznámiť sa s ich politikami ochrany osobných údajov a autorských práv.

Použitie loga EDA

Logo EDA sa nesmie použiť bez predchádzajúceho súhlasu Európskeho dvora audítorov.

HTML	ISBN 978-92-849-7241-8	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/6058311	QJ-01-26-016-SK-Q
PDF	ISBN 978-92-849-7242-5	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/5783506	QJ-01-26-016-SK-N

AKO CITOVAŤ

Európsky dvor audítorov, [osobitná správa 11/2026](#): Inovačný fond – Veľký potenciál, no pomalý pokrok a malý vplyv na znižovanie emisií, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2026.

Z Inovačného fondu sa podporujú cielené investície do inovačných technológií s potenciálom znížiť emisie skleníkových plynov. Tento audit sme vykonali s cieľom posúdiť, či Inovačný fond pomáha rozširovať inovačné demonštračné projekty, ktoré účinne prispievajú k plneniu cieľov EU v oblasti dekarbonizácie. Zistili sme, že prostredníctvom Inovačného fondu sa podporujú rozsiahle inovačné technológie, nezabezpečuje však očakávané zníženie emisií skleníkových plynov. Ďalej sme zistili, že výška finančných zdrojov je neistá, pridelovanie finančných prostriedkov nie je založené na štruktúrovanej analýze a projekty meškajú a rušia sa. Odporúčame, aby Komisia vypracovala štruktúrovanú analýzu na usmerňovanie pridelovania zdrojov, preskúmala dodatočné opatrenia schopné urýchliť poskytnutie finančných prostriedkov a zlepšila posudzovanie projektov.

Osobitná správa EDA podľa článku 287 ods. 4 druhého pododseku ZFEÚ.

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Otázky: eca.europa.eu/sk/contact
Webová stránka: eca.europa.eu
Sociálne siete: @EUauditors